

اداره خانہ سی :

غلطہ پنجشنبہ بازاری ساعتییر خانندہ ۱۶

آبولا

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی :

آریستووولوس د. خریستیدیس

Ἄσπ' Ὀλα

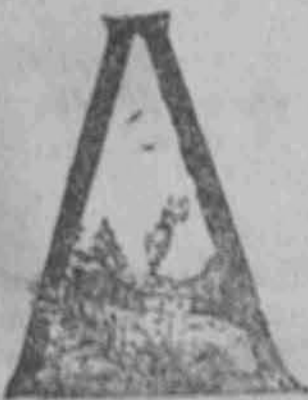
Τιμᾶται γρῶσ. 2.

Τὸ σῦμβολόν μας : ΔΙ' ΟΛΙΓΩΝ ΠΟΛΛΑ

* ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ *

ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΚΗΡΠΟΦΟΡΟΣ ΑΝΑΓΡΩΣΙΣ

ΙΑ νὰ εἶναι μίᾱ ἀνάγνωσις καρποφόρος, πρέπει ὅπως δῆποτε νὰ συγκρατήσετε ἀπ' αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν περισσό-τερα πράγματα, καὶ σᾶς εἶπα, ὅτι πρέπει σεις νὰ συγκρατήτε, ὄχι

μόνον ιδέας, ἀλλὰ καὶ φράσεις.

Μορφωθεῖτε εἰς τὴν γλῶσσαν, ποῦ διαβάσετε ἂν τὸ βιβλίον, ποῦ μελετᾶτε, εἶναι ξένης γλώσσης, φροντίσατε νὰ πλουτίσετε τὸ ἀτομικόν σας λεξιλόγιον μὲ νέας λέξεις ἂν πάλιν εἶναι ἑλληνικόν, καὶ τότε προσπαθήσατε νὰ μάθετε ὠραίας λέξεις καὶ ὠραίας φράσεις, αἱ ὁποῖαι καὶ νὰ γίνουσι ἰδιοκτησίᾳ σας.

☐

— Ἄλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κρατηθῶν τόσαι ιδέαι καὶ τόσαι ὠραῖαι φράσεις ;

Ἐν πρώτοις, δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ συγκρατήσετε εἰς τὴν μνήμην σας τὸ περιεχόμενον ἑνὸς βιβλίου, ἔτσι ὅπως εἶναι καὶ εὐρίσκεται ἡ μνήμη δὲν εἰσ-πορεῖ νὰ τὸ κάμῃ αὐτό, οὔτε καὶ πρέπει.

Τί γίνεται, λοιπόν ; αἱ ἄλλαι δυνάμεις τοῦ πνεύματος, εὐθὺς ὡς διαβασθῇ ἓν βιβλίον, ἀρχίζουν καὶ ἐργάζονται, μαγειρεῖουσι, μασσοῦσι καὶ παρασκευάζουσι ἓν συμπυκνωμένον φαγητόν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ κυριώτερα συστατικά. Κάμουν, μὲ ἄλλους λόγους, τὴν περιλή-ψιν τοῦ βιβλίου.

Ὅταν ἔχετε εἰς τὸν νοῦν σας τὴν περίληψιν ἑνὸς ἔργου, μὴ φοβῆσθε ὅλον τὸ βιβλίον σᾶς ἀνήκει.

☐

Δι' αὐτό, ὅταν πρόκηται νὰ διαβάσετε,

πάρετε κοντὰ σας χαρτὶ καὶ μολύδι. Μὴ διαβάσετε ποτὲ σας χωρὶς αὐτά.

— Μὰ πρόκειται νὰ διαβάσωμεν καὶ ὄχι νὰ γράψωμεν ! δὴ φωνάζετε.

Ἐχετε δίκαιον· διάβασμα τακτικόν καὶ σοβαρόν οὐδέποτε πρέπει νὰ γίνεταί. Μόνον μὲ τὸ μολύδι καὶ τὸ χαρτὶ διαβά-ζουν, ὅσοι θέλουσι νὰ μάθουσι κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτὴν.

Οἱ Λατίνοι ἔλεγαν : «Verba volant, scripta manent». Τὰ λατινικὰ σᾶς εἶναι ἀκόμη πρόχειρα καὶ βεβαίως εἰσπορεῖτε νὰ ἐξηγήσετε, ὅτι ἡ φράσις σημαίνει : «Τὰ λόγια πετοῦν, τὰ γραπτὰ ὁμως μένουσι». Μὲ ὁποιαδήποτε σημασίαν καὶ ἂν τὸ ἔλεγαν αὐτὸ οἱ Λατίνοι τότε, καὶ σήμερον ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν.

Μόνον ἐκεῖνο, ποῦ δὴ σημειώσῃ ἡ γραφίς, μόνον αὐτὸ μένει. Τὰ ἄλλα ἢ πε-τοῦν ἢ ἀλλάζουσι.

Λοιπόν, διαβάσετε μὲ χαρτὶ καὶ μὲ μολύδι. Ἀνοίξατε τὸ βιβλίον σας καὶ ἀρχίσατε τὴν ἀνάγνωσιν σας.

Διαβάσατε μὲ προσοχὴν κάθε παράγρα-φον. Ὅποια ιδέα σᾶς κάμῃ ἐντύπωσιν, κάμετε εἰς τὸ περιθώριον τοῦ βιβλίου ἓνα σημεῖον δι' αὐτὴν. Ὅταν δὴ φθάσετε εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου σας, δὴ ἔχετε εἰς τὸ περιθώριον τοῦ βιβλίου σημειωμένα μερικὰ σημεῖα· αὐτὰ εἶναι οἱ δείκται τῶν ἐννοιῶν, ποῦ σᾶς ἔκαμαν ἐντύπωσιν.

Διαβάσατε μίαν καὶ δύο φορές τὰς ἐννοίας ἐκεῖνας. Μερικὰς ἀπὸ αὐτὰς γράψατέ τας εἰς τὸ σημειωματάριόν σας, ἄλλας αὐτολεξεῖ καὶ ἄλλας ἐν περιλήψει.

☐

Γνωρίζετε τὴν ἱστορίαν τοῦ μεγάλου πατριάρχου μας Φωτίου. Ὁ φιλομαθὴς καὶ φιλόπρονος αὐτὸς πατριάρχης ἐδιά-βαζε πολλὰ καὶ εἶχε πρώτος ἴσως αὐτὸς τὴν καλὴν συνήθειαν νὰ σημειώσῃ ὅ,τι ἐδιάβαζε.

Τὰ σημειώματα αὐτὰ ἀπετέλεσαν τὴν «Μυριόβιβλον», τὴν ἐπιλεγομένην τοῦ Φωτίου. Εἰς αὐτὴν δὴ εὕρετε, ὄχι μόνον ὀνόματα συγγραφέων καὶ σημειώσεις καὶ περιλήψεις, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρα ἀποσπάσματα ἐξ αὐτῶν.

Καὶ ζεύρετε μάλιστα τί συνέβη ; Ἐν τῷ μεταξύ τὰ πρωτότυπα ἔργα — δὲν εἶχεν εὐρεθῆ τότε ἡ τυπογραφία, ὁ Φώ-τιος ἐζησε τὸν ἑνατον αἰῶνα — ἐχάθη-σαν, κατεστράφησαν καὶ σήμερον γνω-ρίζομεν περὶ αὐτῶν τόσα μόνον, ὅσα ὁ Μέγας Φώτιος μᾶς ἐσημείωσεν εἰς τὴν «Μυριόβιβλον» του. Αὐτὸ δὲν ὑπάρχει κάμμια πιθανότης νὰ γίνῃ καὶ εἰς σᾶς· ἐν τούτοις ὁμως σᾶς τὸ ἀνέφερα παρο-δικῶς, διὰ νὰ σᾶς δείξω, ὅτι τὸ σύστημα, ποῦ σᾶς συμβουλεύω νὰ ἀκολουθήσετε, τὸ ἔκαμε καὶ τὸ ἠκολούθησε πρώτος ἓνας πατριάρχης, ὁ ὁποῖος ἦτο μέγας καὶ σοφός.

☐

Ὅταν φθάσετε εἰς τὸ τέλος τοῦ κεφα-λαίου, κάμετε μὲ τὸν νοῦν σας μικρὰν περιλήψιν του καὶ αὐτὴν σημειώσατέ την εἰς τὸ τετράδιόν σας. Τί δὴ συμβῆ τότε ; Μετ' ὀλίγον δὴ ἔχετε εἰς ὀλίγας σελίδας τὸ περιεχόμενον ὅλου τοῦ βι-βλίου, ποῦ διαβάσατε ἔκτοτε, ἂν θελή-σετε νὰ τὸ ξαναδιαβάσετε, διὰ νὰ σᾶς ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν μνήμην σας, δὲν δὴ λάβετε ἀνάγκην νὰ διαβάσετε ὅλας τὰς σελίδας του, ἀλλὰ μόνον τὰς περιλή-ψεις, ποῦ ἐγράψατε σεις εἰς τὸ σημειω-ματάριόν σας.

Αὐτὸ ἔχει καὶ ἐν ἄλλο προσόν.

Φαντασθῆτε, ὅτι τὸ βιβλίον, ποῦ δια-βάσετε, εἶναι ξένον, καὶ ὅτι ἔχετε τὴν καλὴν συνήθειαν νὰ ἐπιστρέψετε τὰ βι-βλία, ποῦ ἐδανείσθητε.

Τί δὴ συμβῆ, ἂν δὲν κρατήσετε ση-μειώσεις ; Ἀπλούστατα, δὴ διαβάσατε τὸ βιβλίον, δὴ τὸ ἐπιστρέψετε, δὴ ξεχά-σατε κατόπιν τὸ περιεχόμενον του καὶ μίαν ἡμέραν δὴ εὐρεθῆτε νὰ μὴ κρα-τήτε εἰς τὴν μνήμην σας τίποτε ἀπ' αὐτό.

☐

— Λοιπόν ;

Λοιπόν, μὴ ἀνοίξατε ποτὲ σας βιβλίον διὰ νὰ διαβάσατε, ἂν τὸ μολυδάκι σας δὲν εἶναι καλὰ πενιαρισμένο καὶ ἂν δὲν ἔχετε ἀνοικτὸ τὸ σημειωματάριόν σας.

ΦΟΙΒΟΣ

'Ασ'Όλα

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΚΑΙ ΣΑΒΒΑΤΩΝ
Μετ' Ιδιαίτερου τεύχους ΠΑΙΔΙΚΟΥ,
ἐκδομένου εβδομαδιαίως.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ: 1910

ΤΙΜΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ 40 ΤΕΥΧΩΝ

Διὰ τὴν Τουρκίαν (μετὰ τῶν ταχ. τελῶν) Γρ. 60
τὸ ἔξωτικόν » » » » Φρ. 20
Δι' ἄλλα καὶ προσηλωθέντα.

ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ἔΓΡΟΣΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Θ. ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΣ ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΣ

ΠΡΟΚΟΜΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΓΑΛΑΤΑ, ΠΕΡΣΕΜΠΕ-ΠΑΖΑΡ, ΣΑΛΤΣΗ ΧΑΝ, ΑΡΙΘΜ. 16.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΗΣ ΦΙΦΗΣ

Γνωρίζετε τὴν Φιφήν;

Εἶναι ἓνα πολὺ καλὸ κοριτσάκι, τὸ ὁποῖον ἀγαπᾷ τὸν πατέρα του καὶ τὰ ἀδελφάκια του. Εἶχε τὸ δυστύχημα νὰ μείνῃ ὄρφανὸ ἀπὸ μητέρα καὶ αὐτὸ νὰ εἶναι μέσα εἰς τὸ σπίτι τὸ μαγαλιότερο στήριγμα τῶν ἀδελφῶν του.

Ἦτο μόλις ἔνδεκα ἔτων, ἐνῶ τὰ ἄλλα τῆς ἀδελφάκια ἦσαν ὀκτώ, ἑπτὰ καὶ πέντε.

Ἡ μικρὰ Φιφή προσπαθοῦσε μὲ τὴν ἀγάπην τῆς νὰ κόμῃ τὸν πατέρα τῆς νὰ μὴ αἰσθανθῇ βαρεῖα τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς του καὶ εἰς τὰ ἀδελφία τῆς νὰ μὴ καταλάβουν ἐπίσης τὸν θάνατον τῆς μητέρας τῶν.

Ὅλοι εἰς τὸ σπίτι, ποῦ ἔβλεπαν τὴν Φιφήν νὰ ἐργάζεται μὲ τέτοιαν ὀρεξίν καὶ ζήλον, ὅλοι τὴν ἔλεγαν «μικρὴ μητεροῦλα» καὶ ἔτσι ὅλοι τὴν ἐφώναζαν.

Ὁ πατέρας τῆς Φιφῆς ὀνομάζετο Πέτρος. Ὁ κύρ-Πέτρος τότε τελευταίως εὐρίσκειτο εἰς πολὺ μεγάλης οικονομικῆς στενοχωρίας.

Εἰργάζετο εἰς ἓνα ἐργαστάσιον, ποῦ κατασκευάζε παιδικὰ παιγνίδια, ἀλλὰ τὸ ἡμερομίσθιον του δὲν ἔφθανε, διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς οἰκογενείας του.

Ἡ ἀσθένεια τῆς γυναικὸς του καὶ ὁ θάνατός τῆς τὸν ἠνάγκασαν νὰ ἐξοδεύσῃ ὅλας τὰς οικονομίας, ποῦ εἶχε, καὶ τώρα ἔμεινε μόνον μὲ τὸ μικρὸ του ἡμερομίσθιον, τὸ ὁποῖον δὲν τὸν ἔφθανε εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ σπιτιοῦ του· τώρα εἶχε μεγαλειότερα ἔξοδα, ἐπειδὴ τοῦ ἔλειπεν ἡ οἰκοκυρά, καὶ ἦτο ἀναγκασμένος τῆς οἰκιακῆς δουλειῆς νὰ τῆς

δίδῃ σὲ ἕνα χέρι νὰ τοῦ τῆς κάμουν καὶ φυσικῶς τῷ λόγῳ ἐξώδευε πολλά.

Κάθε βράδν ἐπέστρεφε πειδὸ λυπημένος σπίτι του καὶ τὸ χαμόγελο εἶχε πειὰ σβύσει ἀπὸ τὸ στόμα του.

Ἐνα βράδν, ποῦ ὅλα τὰ παιδιὰ εἶχαν κοιμηθῆ καὶ μόνον ἡ Φιφή ἀγρυπνοῦσε γιὰ νὰ περιποιηθῆ τὸν πατέρα τῆς, ἡ καλὴ κόρη τὸν ἠρώτησε τί ἔχει.

Ἐκεῖνος τότε δὲν τῆς ἔκρυπεν, ὅτι εἶναι πτωχοί, ὅτι ὅσα λαμβάνει δὲν τὸν φθάνουν, ὅτι, τέλος, δὲν εἴξευσε τί νὰ κάμῃ.

— Μὲ τὸ μικρὸ μερομίσθιο, ποῦ παίρνω, εἶπε, πῶς θέλεις νὰ προφθάσω τὰ ἔξοδά μας; Δὲν ἔχομεν πειὰ τίποτε, ὅλα τὰ ἐξοδεύσαμε! Θεέ μου! ἂν ἤμποροῦσα τοῦλάχιστον νὰ ἐπιτύχω εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν ἐργατῶν! μὰ, ποῦ μυαλό. Ἡ λύπη γιὰ τὸν θάνατον τῆς μητέρας σου καὶ γιὰ τὴν οικονομικὴν μας στενοχωρία δὲν μ' ἀφίνουν δύναμιν νὰ ἐργασθῶ.

Ἄλλὰ τί ἦτο αὐτὸς ὁ περίφημος διαγωνισμὸς τῶν ἐργατῶν;

Εἶπαμεν, ὅτι τὸ ἐργαστάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο ὁ Πέτρος, ἔκαμνε διάφορα παιδικὰ παιγνίδια. Κάθε χρόν τὸ ἐργαστάσιον αὐτὸ ὠρίζεν εἰς τοὺς ἐργάτας του νὰ κάμουν κάποιον πρωτότυπον καὶ νέον ἰδικὸν τοὺς παιγνίδια. Τὰ νέα αὐτὰ παιγνίδια, ποῦ ἦσαν ὅλα ἐφευρέσεις τῶν ἐργατῶν, ἔκαμναν μίαν ἐκθεσίν, ἓνα δὲ ἀπὸ τὰ βασιλοπούλα ἐπήγαινε καὶ ἔκαμνε τὴν ἐκλογὴν.

Ἐκεῖνο τὸ παιγνίδι, τὸ ὁποῖον θὰ ἦρεσε περισσότερον τὸ παιδάκι τοῦ βασιλέως, θὰ ἔπαιρνε ὡς βραβεῖον δέκα χιλιάδες φράγκα.

Μὲ θὰ ἤμποροῦσε νὰ πάρῃ τὸ βραβεῖον αὐτὸ ὁ κύρ-Πέτρος; εἶχε τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐφευρετικότητά νὰ κατασκευάσῃ ἓνα τόσο εὐμορφὸ καὶ νέον παιγνίδι, ὥστε νὰ ἀρέσῃ εἰς ὅλους καὶ νὰ κερδίσῃ;

Ὁ κύρ-Πέτρος ἦτο ἀπηλπισμένος, μὰ ἡ μικρὰ Φιφή μὲ τὴν μικρὰν τῆς, τὴν ζωηρὰν φαντασίαν ἔτολμοῦσε νὰ τὸ ἐλπίζῃ καὶ νὰ τὸ πιστεῖ.

— Γιατί τάχα ὁ μπαμπᾶς νὰ μὴ πάρῃ τῆς δέκα χιλιάδες φράγκα; γιατί νὰ μὴ εἰμπορέσῃ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸν διαγωνισμὸν αὐτόν;

Μὲ τὴν σκέψιν ἐκείνην ἔπεσεν εἰς τὸ κρεβάτι τῆς, μὰ ὁ ὕπνος τῆς ἔφευγε. Δὲν ἤμποροῦσε νὰ κοιμηθῆ. Ἄνησυχουσε καὶ ἐσκέπτετο:

— Ὅχι, ὁ πατέρας πρέπει νὰ κερδίσῃ τὸ βραβεῖον!

Ἡ σκέψις καὶ ἡ κόρασις ἐνίκησαν τέλος καὶ πρὸς τὰ ἐξημερώματα ἡ Φιφή ἀπεκοιμήθη.

Ἀπεκοιμήθη γλυκὰ, καὶ εἶδε μέλιστα καὶ ἓνα εὐμορφὸ ὄνειρον:

Εἶδε τὴν μητέρα τῆς πειδὸ εὐμορφῆ καὶ πειδὸ καλὴ ἀφ' ὅ,τι ἦτο ὅταν ἔκοθε τὴν

εἶδε φορεμένη ὀλόασπρα, νὰ κρατῆ εἰς τὰ χέρια τῆς μιὰ τεραστία κοῦκλα.

— Βλέπεις, Φιφή μου; τῆς εἶπεν αὐτὴν τὴν κοῦκλα τὴν ἔκαμεν ὁ πατέρας σου. Κύταξε τί εὐμορφῆ, ποῦ εἶναι! Ὅταν τὴν πλαγιάσῃς ἔτσι, κλείει τὰ μάτια τῆς καὶ ὅταν τὴν πατήσῃς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀρχίζει καὶ ὀμιλεῖ.

Καὶ ἡ καλὴ μητέρα ἐξηκολούθησε νὰ δεικνύῃ εἰς τὴν κόρην τῆς τὸν μηχανισμόν τῆς νέας αὐτῆς κοῦκλας.

Ἡ Φιφή ἔμεινε γοητευμένη, ἐφίλησε γλυκὰ τὴν μητέρα τῆς καὶ... ἐξύπνησεν.

Ὅταν ἤνοιξε τὰ μάτια τῆς, ἐλυπήθη.

Τί κοῦμα! γιατί ἡ κοῦκλα νὰ μὴ μείνῃ μαζί τῆς; γιατί τάχα νὰ ἦταν ὄνειρον; Μὰ δὲν ἀπεπλίσθη, ἔτριξεν εἰς τὸν μπαμπᾶ τῆς, τοῦ εἶπε τὸ ὄνειρό τῆς, τοῦ ἔδειξε μὲ πειδὸν τρόπον ἡ κοῦκλα ἦτο καμωμένη, ὥστε νὰ εἰμπορῆ νὰ κοιμᾶται καὶ νὰ μιλήῃ, καὶ τέλος τοῦ εἶπε:

— Λοιπόν, πατεράκη, πᾶρε τὰ ἐργαλεῖά σου καὶ ἀρχισε ἀμέσως ἡ μητέρα μᾶς ἔδωσε τὴν ἰδέαν, ἡ μητέρα, ποῦ μᾶς ἀγαπᾷ!...

Ὁ κύρ-Πέτρος ἐπῆρε τὰ ἐργαλεῖά του καὶ εἶτε ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς μικρᾶς του κόρης, εἶτε ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ἀγάπην πρὸς τὴν οἰκογένειάν του, καταβάλλων ὅλας τὰς προσπάθειάς του, κατασκεύασε τὴν κοῦκλαν, ποῦ ἐκοιμᾶτο καὶ ποῦ μιλοῦσε.

Ἡ κοῦκλα ἐκείνη εἰς τὴν ἐκθεσίν ἔκαμε πάταγον· ὅλοι τὴν ἐθαύμασαν, ἡ κόρη τοῦ βασιλέως ἔμεινε γοητευμένη καὶ τὸ βραβεῖον, δέκα χιλιάδες φράγκα, ἔδόθη εἰς τὸν κύρ-Πέτρον.

Καὶ δὲν ἦτο μόνον αὐτὸ, ἀλλὰ ὁ κύρ-Πέτρος ἐπροβιβάσθη ἔπαιρνε καλλίτερον ἡμερομίσθιον καὶ δὲν ἐστενοχωρεῖτο πλέον αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του. Αὐτὸ κατάρθωσε τὸ ὄνειρον ἡ μᾶλλον ἡ ἀγάπη τῆς Φιφῆς.

(R. d'Ombro)

ΤΙΜΟΣ ΔΕΙΑΝΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ

Μὴ κάμῃς ποτὲ φίλον, πρὸς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχεις ἐμπιστοσύνην.

Μὴ λέγῃς τὰ μυστικά σου εἰς τὸν φίλον σου καὶ τότε δὲν θὰ τὸν φοβηθῆς, ὅταν θὰ γείνη ἐχθρὸς σου.

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι ὄχι μόνον μία ἀπὸ τὰς κυριατέρας πηγὰς τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ἀκόμη αὐτὴ τὴν διατηρεῖ καὶ τὴν ἀξιάζει.

Τέλος, ή τελετή του βαπτίσματος των διαφόρων μερών έτελείωσεν, οτε ο Μπριάν εξήγησε τον λόγον.

— Σύντροφοί μου, είπε, τώρα που εδώσαμεν όνομα εις τό νησί μας, είναι πολύ λογικόν να κάμωμεν και ένα αρχηγόν, ο οποίος θα την διοικήση.

— Αρχηγόν; ήρώτησε ζωηρώς ο Δόνιφαν.

— Μάλιστα! μου φαίνεται, οτι ελα θα βαινουν καλώς, επανέλαθεν ο Μπριάν, αν κάποιος από ημάς λάβη την αρχηγίαν. Έκεινο, το όποιον συμβαίνει εις ελας τας χώρας, διατί να μή συμβή και εις τό νησί μας;

— Ναί, ναί, μάς χρειάζεται ένας αρχηγός! επώναξαν ζωηρά μικροί και μεγάλοι.

— Ας εκλέξωμεν ένα αρχηγόν, είπεν ο Δόνιφαν, αλλά με τον δρον, όπως ή αρχηγία του είναι διά περιορισμένον χρόνον... ένα έτος παραδείγματος χάριν.

— Και ο οποίος θα είναι δυνατόν να εκλεγή και πάλιν, προσέθεσεν ο Μπριάν.

— Σύμφωνοί!... Ποιον θα εκλέξωμεν; ήρώτησεν ο Δόνιφαν με τόνον ανήσυχον.

— Ποιον να εκλέξωμεν; απήντησεν ο Μπριάν· αλλά βέβαια τον φρονιμώτερον από όλους μας... τον σύντροφόν μας Γόρδων.

— Ναί! ναί!... Ζήτω ο Γόρδων!

‘Ο Γόρδων κατ’ αρχάς δεν ήθελε να δεχθῆ την τιμήν, ή οποία του απενέμετο, διότι ήτο διατεθειμένος μάλλον να διοργανώση, παρά να διευθύνῃ. ‘Αλλά, σκεπτόμενος, οτι ήτο δυνατόν να προκύψουν ανησυχίαι και ταραχαί μεταξύ των άλλων, και ιδιαιτέρως μεταξύ του Μπριάν και του Δόνιφαν, εδέχθη. ‘Ιδού, λοιπόν, πώς ο Γόρδων ανεκηρύχθη αρχηγός της μικράς παιδικής αποικίας της νήσου Σερμαίν.

13. — ‘Η οργανωμένη ζωή.

‘Από τον Μάιον μήνα ήρχισεν ή χειμερινή εποχή διά την νήσον. Πόση όμως θα ήτο ή διάρκειά της; Τολλάχιστον πέντε μήνας το ελιγώτερον, αν ή νήσος εβρίσκετο ύψηλότερα προς τό γεωγραφικόν πλάτος της Νέας Ζηλανδίας. Δι’ αυτό επρεπε να λάβη πολλές προφυλάξεις ο Γόρδων, ύπολογίζων, οτι ή χειμών θα ήτο δυνατόν να διατηρηθῆ πολύ. Διά να διοργανώση την έσωτερικήν ζωήν υπό τας καλλιτέρας συνθήκας, ο Γόρδων ήρχισε να κάμνη πρόγραμμα των καθημερινών άσων.

‘Ολοι αι προσείχεται του Γόρδωνος ήσαν, όπως τα παιδιά εκείνα συνειθίσουν εις την

ιδέαν, οτι ήσαν σχεδόν άνδρες, δια να εργάζωνται ως άνδρες.

Κατεστρώθησαν, λοιπόν, τα προγράμματα των καθηκόντων των μικρών και των μεγάλων, τα όποια, βεβαίως, ήσαν άνισα. ‘Εξ άλλου, ή βιβλιοθήκη του σπηλαιου, εκτός μερικων βιβλιων ταξιδιωτικων, περιεχε πολυ όλιγα επιστημονικά βιβλία και πολλά βιβλία ταξιδίων. ‘Εν πάση περιπτώσει, από τα βιβλία εκείνα και από τας γνώσεις των μεγάλων θα διοργανώνοντο μαθήματα και σπουδαί, αν και πολλα ώραι από την ζωήν των παιδιων επρεπε να διατεθούν διά την ζωήν των και διά την διατήρησίν των.

Το πρόγραμμα συνετάχθη επί τη βάσει των εξής αρχων, αι όποιαι αποτελοσν την βάση της άγγλοσαξωνικής εκπαιδύσεως:

— ‘Οσάκις κάτι τι σάς τρομάζει, κάμνετέ το.

— Μη χάνετε ποτέ την ευκαιρίαν να κάμετε μίαν δυνατήν προσπάθειαν.

— Μη περιφρονείτε κανένα κόπον, διότι δεν υπάρχει κόπος άνωφελής.

— ‘Όταν θέση τις εις εφαρμογήν, τότε το σώμα γίνεται σταθερόν και ή ψυχή επίσης.

‘Ιδού τί άπεφασίσθη, από προηγουμένως έψηφίσθη από όλην την αποικίαν:

Δύο ώρας το πρωί και δύο ώρας το βράδυ θα εγίνετο κοινή εργασία από ελα τα παιδια εις την αίθουσαν. Κατά σειράν ο Μπριάν, ο Δόνιφαν, ο Κρόι, ο Βάξτερ, της πέμπτης τάξεως, ο Βίλκοξ και ο Βέμπ, της τετάρτης, θα παρέδιδαν εις τα παιδιά της τρίτης, δευτέρας και πρώτης τάξεως.

Θα τα εδίδασκον μαθηματικά, γεωγραφίαν, ιστορίαν, με την βοήθειαν μερικων βιβλιων, τα όποια εβρίσκοντο εις την βιβλιοθήκην, και των προηγουμένων των γνώσεων.

Με αυτήν την ευκαιρίαν δεν θα ελησηνοοσαν εσα ειχον μάθει. ‘Επειτα δύο φορές την εβδομάδα, την Κυριακήν και την Πέμπτην, θα εκαμνον διαλέξεις, δηλαδή θα συνεζήτουν κάποιο θέμα επιστημονικόν και ιστορικόν.

‘Ο Γόρδων, υπό την ιδιότητά του ως αρχηγού της αποικίας, επέβλεπεν, όπως το πρόγραμμα εκτελεθῆ με ακρίβειαν και μη άλλασση διόλου, εκτός μόνον εξ αίτίας σοβαρων έμποδίων.

Κατά πρώτον εφρόντισαν διά την διάρκειαν του καιρου. Είχαν τό ήμερολόγιον του Σλοθγκι, αλλά επρεπε από αυτό να σβόνουν τακτικά κάθε ήμέρα, που έπερνούσεν. ‘Υπήρχαν τα ώρολόγια του πλοίου, άλλ’ επρεπε να κορδίζωνται και να κανονίζονται τακτικώς, διά να δεικνύουν σωστήν την ώραν.

Δύο από τους μεγάλους υπεχρεώθησαν διά την ύπηρεσίαν αυτήν. ‘Ο Βίλκοξ διά τα ώρολόγια και ο Βάξτερ διά τα ήμερολόγια, και ήτο δυνατόν να βασισθούν εις την τακτικήν εκτέλεσιν του καθηκόντος των αυτοθ. ‘Όσον διά τό βαρόμετρον και τό θερμόμετρον, εις τον Βέμπ ανετέθη τό καθήκον να σημειώνη τας καθημερινάς ύποδείξεις των.

Και μία άλλη απόφασις ελήφθη: θα εκρατειτο εν βιβλίον ως ήμερολόγιον εις

αυτό κάθε ήμέραν θα εγράφοντο εσα συνεβησαν και κάθε ήμέραν θα εγραφον εσα θα συμβοσν κατά την διάρκειαν της διαμονής των παιδιων εις την νήσον Σερμαίν.

‘Ο Βάξτερ ανέλαβε την εργασία αυτήν και χάρις εις αυτόν, τό ήμερολόγιον της μικράς αποικίας εκρατήθη με πολλήν ακρίβειαν.

Μία εργασία, ή οποία είναι επίσης πολυ σπουδαία και ή οποία δεν ειμπορούσε να αναβληθῆ, ήτο τό πλύσιμον των άσπρουρούχων. Εύτυχώς τό σαπούνι δεν τους ελειπε και φαντάζεσθε πόσον οι μικροί ελερώνοντο με τα παιγνίδια των, αν και ο Γόρδων τους συνεδούλευε και τους παρώτρυνε να προσέχουν. Πόσες φορές δι’ αυτό τα ειχεν επιπλήξει, οτι θα τα ετιμώρει!

‘Υπήρχε, λοιπόν, εις την περίστασιν αυτήν εργασία, διά την όποιαν ο Μόκο ήτο πολυ κατάλληλος, αλλά μόνος δεν ήμπορούσε να επαρκέση δι’ αυτό οι μεγάλοι, αν και δεν ειχαν διόλου δρεξιν δι’ αυτήν την δουλειά, μολαταστα, διά να διατηρήσουν την καθαριότητα όλων, υπεχρεώθησαν να βοηθήσουν τον ναυτόπαιδα.

‘Η επομένη ήτο Κυριακή και είναι γνωστόν πόσον αυστηρά διατηρείται ή Κυριακή άργία εις την ‘Αμερικήν και την ‘Αγγλίαν. ‘Η ζωή νομίζει κανείς, οτι διακόπτεται εις τας πόλεις και τα χωρία. Την ήμέραν αυτήν κάθε διασκέδασις, κάθε τέρψις απαγορεύεται από συνήθειαν. ‘Επρεπεν ελος ο κόσμος να στενοχωρηθῆ και να φανερωθῆ μάλιστα, οτι στενοχωρείται. Αυτό λέγουν αι παραδόσεις.

‘Εν τούτοις, εις την νήσον Σερμαίν άπεφασίσθη να χαλαρωθῆ κάπως αυτή ή αυστηρότης και δι’ αυτό εις τους μικρούς μας αποίκους επετράπη να κάμουν κάμμίαν εκδρομήν εως εις την νήσον της Οικογενείας. ‘Αλλά, επειδή εκαμνε φοβερόν ψυχος, μετά περίπατον δύο ώρων και ένα άγώνισμα ερόμου, ελοι εθεώρουν μεγάλην των ευτυχίαν, οτι εβρισκον εις την αίθουσαν και τό σπήλαιον του Ναυαγοθ καλήν θερμοκρασίαν, καλό και θερμό γεσμα.

‘Η εσπερίς ετελείωνε με μουσικήν συναυλίαν, εις την όποιαν ή φυσαρμόνικα του Καρνέτ εθεωρείτο ορχήστρα, και κατ’ αυτήν τα άλλα παιδια ετραγουδοοσαν κατά τό μάλλον ή ήττον άσχημα. Τό μόνον από τα παιδια εκείνα, τό όποιον ειχε κάπως καλήν φωνήν, ήτο ο ‘Ιάκωβος, αλλά, με την ανεξήγητόν του μελαγχολίαν, δεν ελάμβανε μέρος εις τας διασκεδάσεις των φίλων του· αν και τον παρακαλοοσαν, αυτές ήρνείτο να ειπῆ τα τραγούδια εκείνα, διά τα όποια εφημιζετο εις τό οικότροφειον Σερμαίν.

‘Η πρώτη Κυριακή, ή οποία ήρχισε με μίαν θρησκευτικήν όμιλίαν, που εκαμεν ο Γόρδων, εληξε με μίαν κοινήν προσευχήν. Εις τας δεκα ελοι ειχαν κοιμηθῆ και μόνος ο Φάν εφύλαττεν, έτοιμος να γαυγίσῃ, αν εδλεπε κάποιαν ύποπτον προσέγγισιν.

(άκολουθεί)

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΖΩΑ

ΒΙ ΗΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ

ΠΩΣ ΕΚΓΥΜΝΑΖΟΝΤΑΙ — ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Όταν μετ' ὀλίγον, σὺν Θεῷ, παύσῃ ὁ παρῶν φοβερός παγκόσμιος πόλεμος, ἀγαπητοί μου μικροὶ ἀναγνώσται, καὶ μελετήσωμεν μὲ τὴν ἡσυχίαν μας τὴν ἱστορίαν του, θὰ ἴδωμεν ὅποια καὶ πόσα τρομακτικὰ μηχανήματα ἐφῆρμοςαν οἱ ἐμπόλεμοι διὰ νὰ προλάβῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον εἰς τὰς κινήσεις, εἰς τὴν νίκην. Ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, κάτω ἀπὸ αὐτήν, εἰς τὴν θάλασσαν, ὑποκάτω ἀπὸ αὐτήν, εἰς τὸν ἀέρα γίνεται ἡ συνάντησις αὐτῶν καὶ συνάπτονται αἱ τρομακτικώτεραι τῆς ἱστορίας μάχαι. Μετὰ τὸ τηλέφωνον, τὸν ἀσύρματον καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἐπικοινωνίας μέσα, δὲν ἐλησμονήθη καὶ τὸ σύστημα τῶν ἀγγελιαφόρων περιστερῶν, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἀρχαῖον, ἔχει ὅμως ἀποδειχθῆ πολὺ ἐπιτυχές καὶ ἀσφαλές. Πῶς ὅμως ἡ περιστέρα κατορθώνει τόσην μεγάλην ὑπηρεσίαν μὲ τόσην ἀσφάλειαν νὰ ἐκτελῇ; Περὶ αὐτῶν ἀκριβῶς, μικροί μου φίλοι, θὰ σᾶς ὁμιλήσω σήμερον.

— Προσανατολισμός.

Σᾶς εἶναι, βεβαίως, γνωστὸν πόσον δύσκολον εἶναι νὰ προσανατολισθῇ κανεὶς κάπου ἢ πρὸς ὄρισμένον σημεῖον. Οἱ ποιμένες τὴν ἡμέραν χρησιμοποιοῦν πρὸς τοῦτο δένδρα, ὑψώματα ἢ ἄλλα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς σημεῖα, οἱ ναυτικοὶ τὴν νύκτα συμβουλευόνται τὸν ἀστέρα τοῦ οὐρανοῦ ἢ εἰδικούς πρὸς τοῦτο χάρτας, καὶ ἄλλοι ἄλλως, χωρὶς κάμμιὰ φορὰ νὰ λείπουν καὶ λάθη. Οἱ ἐρυθρόδερμοι, τοὺς ὁποίους συχνὰ βλέπετε εἰς τοὺς κινηματογράφους εἰς ταινίας ἀμερικανικᾶς, ἀπομακρύνονται ἡμέρας, ἐβδομάδας ἀπὸ τὰς σκηνᾶς των, χάριν κυνηγίου ἢ μαχῶν μὲ τοὺς λευκούς, μὲ τοὺς ὁποίους οὐδέποτε συμφιλιώνονται. Τίποτε δὲν ἔχουν βοηθητικὸν διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸ μέρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνεχώρησαν. Ἐν τούτοις, ποτὲ δὲν χάνουν αὐτῶν. Στρατιωτικὸς ἀκόλουθος εὐρωπαϊκῆς πρεσβείας ἐν Πεκίνο, μὲ τὴν βοήθειαν δύο Μογγόλων, οἱ ὁποῖοι μεταχειρίζοντο διάφορα ἰδικὰ των βοηθητικὰ μέσα, κατόρθωσε νὰ διατρέξῃ πολλὰ καὶ μεγάλα ἔρημα μέρη τῆς ἀπεράντου Σινικῆς καὶ ἐπιτυχῶς νὰ ἐπανέλθῃ ἐκεῖ, ὅπου ἀνεχώρησε.

— Τί συμβαίνει εἰς τὰ ζῷα.

Τὸ ἐνστικτικὸν τοῦ προσανατολισμοῦ ἀπαντᾷ κατὰ θαυμάσιον τρόπον εἰς τὰ ζῷα. Εἰς τὰ δάση καὶ εἰς ἄλλας κατοικίας αὐτῶν ἔχει ἐπιδειχθῆ τοῦτο θαυμάσιον. Οἱ λαθρέμποροι τῆς Ἰσπανίας, καὶ πρὸ πάντων τῶν ὄρεινῶν μερῶν τῶν Πυρηναίων, μὲ τὸ ἐνστικτικὸν τοῦτο εἰδικῶν σκύλων μεταφέρουν ἀσφαλῶς τὰ λαθραῖα ἐμπορεύματά των. Ἐτυχε πολλὰκις τοιαῦται σκηνᾶι νὰ προβληθῶσιν ἀπὸ τοὺς κινηματογράφους τῆς πόλεώς μας. Τὰ μεταβατικὰ πτηνὰ ἀκολουθοῦν πάντοτε τὴν ἴδιαν διεύθυνσιν προσανατολισμοῦ κατὰ τὴν ἀποδημίαν των εἰς πολὺ μακρυνὰς ἀποστάσεις, τοῦτο δὲ γίνεται ἀφορμὴ νὰ συλλαμ-

βάνωνται ὑπὸ τῶν κυνηγῶν, ὅπως συμβαίνει κατὰ τὴν διάβασιν ἐκ τῶν τόπων μας τῶν ὄρεινῶν. Τὸ ἴδιον πρᾶγμα παρατηρεῖται καὶ διὰ τοὺς ἀποδημοῦντας ἰχθύς, διότι καὶ αὐτοί, ὅπως εἰς τὰς φυσικὰς ἱστορίας ἐμάθατε, ἀποδημοῦσιν ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν.

Τὸ διαπεραστικὸν βλέμμα τοῦ πτηνοῦ καὶ ἡ ὀξυτάτη ὄσφρησις πολλῶν ἄλλων ζῶων εὐκολύνουσι πολὺ τοῦτο. Ἀπεδείχθη, ὅτι γαλῆ, ἐξορισθεῖσα 80 χιλίωμ. μακρὰν τῆς

Περιστερὰ ἄγγελιαφόροι.

κατοικίας τῆς, ἐπανῆλθεν αὐτήν διὰ τῆς ὄσφρησεως καὶ μόνης.

Ἄλλ' εἰς τὸ ἐνστικτικὸν τοῦ προσανατολισμοῦ ἡ περιστέρα ὑπερβαίνει ὅλα τὰ ἄλλα ζῷα. Περιστέρα ἀφειδίσα 600 χιλίωμ. μακρὰν τοῦ περιστερῶνός τῆς, ἐπανῆλθεν αὐτόν, παρ' ὅλα τὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἐμπόδια, ἦτοι ποταμούς, δάση καὶ δύσβατα ὄρη. Ἄλλη περιστέρα, ἐκ Χάβρης τῆς Γαλλίας μεταφθεῖσα εἰς Ν. Ὑόρκην, ἀφείθη ἐλευθέρη. Ἐν τούτοις, ἐπανῆλθε καὶ πάλιν ἐκεῖ, ὁπόθεν τὴν παρέλαβον, ἀφοῦ ἐπέταξεν ὑπεράνω τῆς φοβερᾶς ἐκτάσεως τοῦ Ἀτλαντ. Ὠκεανοῦ.

(τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΑΝ. Θ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΡΡΙΚΟΥ FABRE

Η ΘΕΩΡΩΣ ΤΩΝ ΠΕΥΚΩΝ

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 268)

Ἄπληστα ζῷα, ἂν σᾶς ἄφωνα στὴν ἐμπνευσίν σας, θὰ ἐστερουμένην γρήγορα τοῦ ψιθύρου τῶν πεύκων, ποῦ θὰ καταντοῦσαν φραλακρά. Θὰ σᾶς ἐκδικηθῶ σήμερον δι' ὅσας ἐνοχλήσεις μοῦ ἐδώσατε. Ἐλάτε νὰ συνθηκολογήσωμεν: θὰ ἔχετε τὴν ἱστορίαν σας νὰ διηγηθῆτε διηγηθῆτέ τὴν, λοιπόν, καὶ ἂς ὑποστοῦν τὰ πεῦκα τὰς ἀξιοθρηνητοὺς συνεπειᾶς.

Ἡ συνθήκη ἐγένετο ἡ κάμπις ἡσυχοί, καὶ ἐγὼ ἐντὸς ὀλίγου ἔχω μὲ τὸ περιπέλον ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ τροφοδοτήσω τὰς παρα-

τηρήσεις μου. Ἡ ἀνεκτικότης μου μὲ ἐξασφαλίζει κάμμιὰ τριανταριά φωληές εἰς μερικὰ ἀπὸ τῆς θύρας μου βήματα. Ἐάν ἡ συλλογὴ αὐτὴ δὲν ἐπαρκέσῃ, τὰ πεῦκα τῆς γειτονίας θὰ μὲ προμηθεύσουν τὸ συμπλήρωμα, τοῦ ὁποῖου θὰ εἶχον ἀνάγκην.

Ἄλλὰ προτιμῶ, καὶ πολὺ μάλιστα, τὸν πληθυσμὸν τοῦ περιβόλου μου, προχειρότερον διὰ τὴν παρατήρησιν τῶν νυκτερινῶν του ἔξεων ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ φαναρίου. Μὲ τέτοιον πλοῦτον καθημερινῶς ὑπὸ τὰ ὄμματά μου, τὴν ὥραν ποῦ θὰ ἤθελα καὶ ὑπὸ τὰς συνθήκας τὰς φυσικὰς, ἡ ἱστορία τῆς θεωροῦ δὲν θὰ ἠμποροῦσε, παρὰ νὰ ἐκτυλιχθῆ πλήρης.

Ἄς δοκιμάσωμεν.

Ἄς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ αὐγὸ, τὸ ὁποῖον ὁ Réaumur δὲν εἶδεν. Ἐντὸς τῆς πρώτης δεκαπενθημερίας τοῦ Αὐγούστου ἂς ἐπιθεωρήσωμεν τοὺς κατωτέρους κλάδους τῶν πεύκων, ἐντὸς τῆς μοίρας τοῦ ὀφθαλμοῦ. Μὲ τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν, δὲν ἀργῶ ν' ἀνακαλύψω ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα, μερικοὺς ἀσπριδεροὺς κυλίνδρους, οἱ ὁποῖοι ξεχωρίζουν ἐπάνω εἰς τὴν σκοτεινὴν πρασινάδα. Ἴδον τ' αὐτὰ τοῦ βόμβυκος, κάθε κύλινδρος ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁμῶς αὐγῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μητέρας. Τὰ φύλλα τοῦ πεύκου ἔχουν συγκολληθῆ ἀνὰ δύο ἀναμεταξύ των. Κάθε τέτοιο ζεῦγος ἔχει περιτυλιχθῆ εἰς τὴν βάσιν του ἀπὸ κυλινδρικήν ἐπέπδυσιν 3 ἑκατ. μήκους ἐπὶ 4-5 πλάτους. Τὸ ντύσιμον αὐτὸ φαίνεται ὡς μεταξωτὸ καὶ εἶναι λευκὸ, ἐλαφρῶς κοκκινωπὸ, ἔχει δὲ ἀπ' ἐξωλέπια ἐπιτεθειμένα, ὅπως τὰ κεραμίδια τῆς στέγης τοποθετημένα, καίτοι ἀρκετὰ συμμετρικῶς, ὄχι ὅμως καὶ κατὰ γεωμετρικὴν τάξιν. Ἡ γενικὴ ὄψις εἶναι ἐπάνω-κάτω ὅπως ἡ πρώϊμος ἀνθήσις τῆς λεπτοκορυφᾶς, πρὶν ἀκόμη ἀνοίξῃ.

Εἰς σχῆμα ὠσειδές, διαφανῆ, λευκά, καστανωπὰ εἰς τὴν βάσιν καὶ κοκκινωπὰ εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην, τὰ λέπια αὐτὰ εἶναι ἐλευθερα πρὸς τὸ κάτω μέρος, αὐτὸ ὀλίγον μικρότερον καὶ αἰχμηρόν' ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐπάνω ἄκρον πλατύτερον καὶ ἀποκορυφωμένον αὐτὸ, εἶναι καλὰ προσκολλημένα. Οὔτε ἡ πνοή μου, οὔτε καὶ τὸ ἐπανειλημμένον τρίψιμο μὲ βούρτσιν ἀρκοῦν διὰ νὰ τὰ ξεκολλήσουν. Ἐσηκόνονται ἀπαράλλακτα ὅπως μιὰ προβιά, ποῦ τὴν τρίβομεν ἀνάποδα, ὅταν τρίβομεν τὸ ντύσιμον αὐτὸ ἐλαφρὰ ἀπὸ κάτω πρὸς τὸ ἄνω καὶ παραμένουν ἔτσι γιὰ πάντα εἰς τὴν ἀνορθωμένην αὐτὴν στάσιν ἔναπαίρονται μὲ τὸ ἐναντίον τρίψιμον τὴν ἀρχικὴν των διάταξιν. Εἶναι, ἄλλως τε, ἀπαλὰ ὡς βελουδῶν, ὅταν τὰ χαϊδεύετε. Τελείως ἐφηρμοσμένα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, σχηματίζουν στέγην, προφυλάττουσαν τ' αὐγὰ. Ὑπὸ τὸ κλίτημα αὐτῶν ἀπαλῶν κεράμων, ἀδύνατον, τόσον εἰς σταγόνα βροχῆς, ὅσον καὶ δάκρυ δροσιάς νὰ εἰσχωρήσῃ.

(ἀκολουθεῖ)

ΝΟΣΗΝ Α. ΣΩΗΡΟΥ

2
Η ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΑ

ΣΚΗΝΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΙΑΣ ΚΟΡΗΣ

(Διασκευή)

(συνέχεια από σελ. 269)

“Αννα έπλεκε νευρικά τὸ ἐργόχειρόν της καὶ ὁ ἱερεὺς ἐδάδιζεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἦτο βυθισμένος εἰς σκέψεις. Τέλος, ἐστάθη ἔμπρὸς εἰς τὸν Μάριον.

— Μὲ τὴν σιωπὴν μας αὐτὴν τίποτε δὲν διορθώνεται, εἶπεν ὁ ἱερεὺς· πρέπει νὰ ἐξηγηθῶμεν. Τὸ παιδί αὐτό, καθὼς βλέπω, δὲν θὰ κατορθώσωμεν νὰ τὸ χαλιναγωγήσωμεν· ἀνέβηκεν ἐπάνω εἰς τὸ κεφάλι μας.

Ὁ Μάριος εἶδε μὲ ἀπορίαν τὸν ἱερέα.

— Τί θέλετε νὰ εἰπῆτε μ’ αὐτό; ἠρώτησεν.

— Ἡ γνώμη μου εἶναι, ἐξηκολούθησεν ὁ ἱερεὺς, ὅτι τὸ παιδί πρέπει νὰ φύγῃ ἀπ’ ἐδῶ καὶ νὰ πάγῃ εἰς ἓνα οἰκοτροφεῖον.

— Ἡ Ἴλζα; εἰς οἰκοτροφεῖον τὸ παιδί μου; μὰ τί ἐγκλημα ἔκαμεν; ἐφώναξε φοβισμένος ὁ Μάριος.

— Ἐγκλημα; ἀπήντησε χαμογελῶν ὁ ἱερεὺς· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ κάμῃ τι κακὸν ἓνα παιδί, διὰ νὰ τὸ βάλῃ κἀνεὶς ἐσωτερικὸν εἰς τὸ σχολεῖον.

Καὶ μετ’ ὀλίγον προσέθεσε:

— Τὸ οἰκοτροφεῖον δὲν εἶναι μέρος, εἰς τὸ ὅποιον βάζουν τὰ παιδιὰ πρὸς τιμωρίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ διαπαιδαγωγηθοῦν· ἀκουσέ με, ἀγαπητέ μου φίλε, μὲ ἡρεμίαν, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, ὅταν εἶδεν, ὅτι ὁ Μάριος ὠργίζετο. Γνωρίζετε πόσον ἀγαπῶ τὴν Ἴλζαν καὶ πόσον φροντίζω διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῆς. Λοιπόν, ἐσκέφθην πολὺ καὶ ἐφθάσα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι πρέπει νὰ τὴν βάλωμεν ἐσωτερικὴν. Οὐτε σεῖς, οὐτε ἡ κ. Ἄννα, οὐτε ἐγὼ θὰ κατορθώσωμεν ποτε νὰ διαπαιδαγωγήσωμεν τὴν μικράν. Εἶδατε πρὸ ὀλίγου ἓνα ζωηρὸν παράδειγμα τοῦ χαρπυτήρος της. Μᾶς ἀπέδειξε πόσον εἶναι πεισματάρης.

Ὁ κ. Μάριος ἐκτόνησε δυνατὰ τὰ χέρια του ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι.

— Ὅχι, εἶπεν, αὐτό, ποῦ ἔκαμε, δὲν εἶναι δὲ καὶ τόσο φοβερόν, δὲν εἶναι ἐγκλημα. Εἶναι ἀπλοῦστατα ἑλλειψὶς ἀνατροφῆς, τὴν ὁποίαν ἐγὼ θὰ διορθώσω. Μὴ ξεχνάτε, ὅτι ἡ Ἴλζα εἶναι μικρὸ παιδί· ἀκόμη· δὲν πρέπει νὰ περιορίζωμεν τὴν ζωηρότητα της μικρᾶς ἡλικίας· ἡ φρονιμάδα δὲν ἔρχεται γρηγορώτερον ἀπὸ τὰ χρόνια. Τί λέγεις, Ἄννα, δι’ ὅλα αὐτά;

— Εἶχα καὶ ἐγὼ τὴν ἴδιαν ἰδέαν μ’ ἐσέ, ὅταν πρὸ ἐνὸς ἔτους ἔμεινα εἰς τὸ σπίτι αὐτό, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ συμφωνῶ μὲ τὸν ἱερέα. Ἡ Ἴλζα ἔχει πολὺ πείσμα καὶ δὲν ὠφελοῦν οὐτε αἱ συμβουλαὶ μου, οὐτε αἱ παρακλήσεις μου. Κάμνει τὸ ἀντίθετον ἀπὸ ὅ,τι της λέγω, καὶ ὅταν της εἰπῶ νὰ γράψῃ τὰ θέματά της, αὐτὴ ἢ δὲν ὑπακούει, ἢ ἂν καθήσῃ εἰς τὸ τραπέζι, ἀρχίζει νὰ διασκεδάζῃ, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον τὰ ἀφίνει καὶ φύγει. Ἡ ἀνάπτυξις της δὲν εἶναι διόλου προχωρημένη· ἐρώτησε τὸν ἱερέα, διὰ νὰ σοῦ εἰπῇ πόσα ἀνορθογραφικὰ λάθη εὑρίσκει εἰς τὰ τετράδιά της.

— Καὶ τί σημαίνει αὐτό; εἶπεν ὁ Μάριος θυμωμένος· μήπως θὰ κάμωμεν τὴν Ἴλζαν κάμμιά σχολαστικὴ δασκάλισσα; ἀρκεῖ νὰ μάθῃ νὰ γράψῃ ἓνα γράμμα καὶ νὰ κάμῃ ἓνα λογαριασμόν· αὐτὸ τὴν φθάνει μὲ τὸ παραπάνω.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη σας; ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς χαμογελῶν· μιλεῖτε σοβαρά, ἀγαπητέ μου φίλε; θὰ σᾶς προξενήσῃ, ἀρά γε, χαράν, ὅταν διὰ τὴν κόρην σας λέγῃ ὁ κόσμος, ὅτι εἶναι κουτὴ, ἢ ὅτι δὲν ἔμαθε τίποτε; Ἡ Ἴλζα ἔχει καλὰς τάσεις διὰ νὰ σπουδάσῃ· τῆς λείπει τὸ ἐλατήριον καὶ ἡ εὐχαριστησις νὰ μανθάνῃ. Αὐτὰ τὰ δύο θὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ψυχὴν της, ὅταν ἡ Ἴλζα ζῆσῃ μὲ κορῖτσι τῆς ἡλικίας της· ἡ προσπάθεια ἐκείνη θὰ ἐξυπνήσῃ τὴν φιλοτιμίαν της καὶ θὰ εἶναι ὁ καλλίτερος διδάσκαλός της.

Ἡ ἀλήθεια αὐτῶν τῶν λέξεων διεφώτισε τὸν κ. Μάριον, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ παιδί του τὸν ἐμπόδιζε νὰ τὸ φανερῶσῃ.

Ἦτο φοβερόν δι’ αὐτὸν καὶ τὸ νὰ σκεφθῇ ἀκόμη τοῦ νὰ τὴν ἀπομακρυνθῇ. Νὰ μὴ τὴν βλέπῃ καθ’ ἡμέραν καὶ νὰ μὴ τὴν ἀκούῃ, τοῦ ἐφαίνετο ὡς ἂν ὁ ἥλιος νὰ ἔπαυε νὰ ἀνατέλλῃ καὶ ὡς ἂν νὰ τοῦ ἀφαιρούσαν, τὸ φῶς καὶ τὴν ζωὴν.

Ὅταν ἡ Ἄννα ἠσθάνθη τί συνέβαιναν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνδρός της, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ ἐπίασε τὸ χέρι του.

— Μὴ ἔχῃς τὴν ἰδέαν, ὅτι εἰμαι σκληρὰ, Μάριε, διότι συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ φίλου μας. Ἡ Ἴλζα ἔπαυσε πλέον νὰ εἶναι μικρὸ κοριτσάκι, ἀλλ’ ἀκόμη ἔχει καιρὸν νὰ ἐπιμεληθῇ ἐκεῖνο, ποῦ παρημέλησε καὶ τὸ πείσμα της νὰ διορθώσῃ. Ἐάν αὐτὸ δὲν γίνῃ τώρα, μίαν ἡμέραν ὁ κόσμος θὰ εἰπῇ, ὅτι τὸ παιδί μας εἶναι ἀγριοκόριτσο καὶ αὐτὸ εἶναι φοβερόν.

Ὁ Μάριος μόλις ἤκουε τί τὸν ἔλεγεν ἡ γυναῖκα του.

— Θέλετε νὰ περιορίσω τὸ παιδί μου, εἶπεν ἐρεθισμένος ὁ Μάριος, μὰ αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ὑποφέρω ποτέ. Ἀφήστε νὰ μεγαλώσῃ λίγο ἀκόμη, ὑπάρχει καιρὸς.

Διὰ τὴν γνώμην αὐτὴν τοῦ Μαρίου διεμαρτυρήθησαν ἡ κ. Ἄννα καὶ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀπέδειξαν, ὅτι ἦτο ἡ τελευταία εὐκαιρία, ποῦ τὸ οἰκοτροφεῖον ἤμποροῦσε νὰ τὴν ὠφελήσῃ.

— Γνωρίζω ἓνα σχολεῖον, τὸ ὅποιον εἶναι πολὺ κατάλληλον διὰ τὴν Ἴλζαν, εἶπεν ὁ ἱερεὺς. Ἡ διευθύντριά του μοῦ εἶναι πολὺ γνωστὴ, εἶναι μίαν ἀξιόλογος κυρία. Τὸ σχολεῖον αὐτὸ εἶναι μέσα εἰς μίαν πολὺ εὐμορφὴν τοποθεσίαν, τὰ βουνὰ γύρω του τοῦ δίδουν τὸν πολύτιμον ἀέρα.

— Μάλιστα, μάλιστα, διέκοψεν ὁ κ. Μάριος ἀνήσυχος, πιστεύω εἰς ὅλα αὐτὰ εὐχαρίστως, ἀλλ’ ἀφήστε με καιρὸ καὶ μὴ μ’ ἐξαναγκάζετε τόσο γρήγορα. Μία τέτοια σπουδαία ἀπόφασις θέλει καιρὸν διὰ νὰ ὀριμᾷσῃ.

Ἀλλὰ ἡ ἀπόφασις ἐκείνη ἐφθασε γρηγορώτερα ἀφ’ ὅ,τι καὶ ὁ ἴδιος ἐπίστευε.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωὶ ὁ Μάριος εἶδε τὴν κόρην του ἐτοιμὴν νὰ ἱππεύσῃ ἐπάνω εἰς ἓνα ἄλογο, δεμένο εἰς τὸ ἄμαξι, νὰ ἀφίγῃ τὸν ἀμαξηλάτην νὰ τὴν ἀνεβάξῃ ἐπάνω καὶ νὰ κρατῇ τὰς ἡνίας εἰς τὴν χεῖρα.

(ἀκολουθεῖ)

ΚΑΙΕΘ

— Ἡ Ἴλζα ἦτο ὀλίγον ἀδιάθετη, παρεκονεῖτο, ὅτι εἶχε πονοκέφαλο. Ἡ Αἰκατερίνη δὲν θὰ μᾶς εἶπε σωστὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἴλζας.

Ὅλοι οἱ ἐπισκέπται ἐνόησαν ἀμέσως, ὅτι ἡ κ. Ἄννα εὗρε κάποιαν πρόφασιν. Μόνον ὁ κ. Μάριος ἐπίστευσεν εἰς τὰ λόγια τῆς συζύγου του.

— Δὲν θὰ ἦτο, ἀρά γε, καλὸν νὰ στείλωμεν νὰ φωνάξωμεν τὸν ἱατρὸν; εἶπεν ὁ Μάριος σκεπτικὸς.

Εἰς τὴν πρότασιν ἐκείνην τοῦ πατέρα, τὴν ἀπάντησιν ἔδωκεν ἡ ἴδια κόρη του, ἡ ὁποία, χαροπὴ καὶ ζωηρὰ, ἐκύλιε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπάνω εἰς τὸ φιλὸ χόρτο τῆς ἀλλῆς ἓνα τσέρκι, πίσω ἀπὸ τὸ ὅποιον ὁ μικρὸς κυνηγετικὸς σκύλος ἔβραζε ἔτρεχεν· ὅταν δὲ μόλις θὰ κατώρθωνε νὰ τὸ φθάσῃ, τὸ τσέρκι ἐγλίστρησε καὶ ἐξέφυγε, τότε ἔβγαλεν ἓνα θυμωμένο γαύγισμα καὶ ἡ Ἴλζα ἤρχισε νὰ γελᾷ μὲ ὄλην τὴν τὴν καρδιά· καὶ τὸ γέλιο ἐκεῖνο, ποῦ ἀκούσθηκεν ἕως εἰς τὴν τραπεζαρίαν, ἔδωσε τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι οὐτε τὸ μικρὸ τῆς κόρης δάκτυλο ἐπονοῦσεν.

Ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν ἐκείνην τῆς κόρης του, τότε καὶ μόνον ὁ Μάριος ἐνόησε τί συμβαίνει. Ἐσηκώθη, ἐπῆγε κοντὰ εἰς τὴν θύραν καί, ἐνῶ ἦτο ἔτοιμος νὰ φωνάξῃ τὴν κόρην του, ἡ κ. Ἄννα τὸν συνεκράτησεν.

— Ἀφήσέ την, σὲ παρακαλῶ, ἀγαπητέ, εἶπε, κοκκινίζουσα ἀπὸ ἀγανάκτησιν.

Ἐπειτα, ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τοὺς προσκεκλημένους της, εἶπε:

— Λυποῦμαι πολὺ, διότι ἡ διαγωγὴ τῆς Ἴλζας μὲ ἀναγκάζει νὰ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν.

Τότε ἡ κ. Ἄννα διηγῆθη μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ἡπιώτερον τρόπον τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐπεισόδιον.

Ὁ κ. Ποιμανίδης διαβεβαίωσεν, ὅτι ἡ μικρὰ εἶναι πολὺ ζωηρὰ καὶ ὅτι ἦτο κρῖμα, ποῦ δὲν ἦτο ἀγόρι, ἀλλὰ ἡ κ. Ποιμανίδου, γυναῖκα μὲ ὑψηλὴν ἀνάπτυξιν, εὗρισκεν, ὅτι ἡ Ἴλζα εἶναι ἐν ἀγριο κορίτσι, καὶ μάλιστα, ὅταν ἀπέστρεψαν οἱ ἐπισκέπται εἰς τὸ σπίτι τῶν, τὴν ὠνόμασε διαβολοκόριτσο.

Ὅτε οἱ ἐπισκέπται ἀνεχώρησαν, ἔμειναν ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ σπίτι.

Ὁ παπᾶς αὐτὸς ἦτο ἓνας ἀγαθὸς, γλυκὸς καὶ ἐπιεικὴς ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος περιεποιεῖτο τὴν Ἴλζαν πατρικῶς. Αὐτὸς τὴν εἶχε βαπτίσει, τὴν εὐλόγησε καὶ τὴν εἶδε νὰ μεγαλώσῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, ὅταν ἡ τελευταία της οἰκοδιδασκάλισσα εἶχε φύγει, αὐτὸς ἀνέλαβε νὰ δώσῃ εἰς τὴν κόρην μαθήματα.

Διὰ μίαν στιγμὴν εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ἐπεκράτησε μία φοβερὰ σιωπὴ. Καθεὶς ἀπὸ τοὺς παρόντας εἶχε κάτι βαρὺ εἰς τὴν καρδιά, ἀλλὰ ἐδειλία νὰ ἀρχίσῃ πρῶτος τὴν ὀμιλίαν.

Ὁ κ. Μάριος ἐκάπνιζε σκυθρωπὸς, ἡ κ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ

ΤΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ

(συνέχεια από σελ. 270 και τέλος)

Τὸ ἔκκρεμὸς εἰς τὰ ὠρολόγια.

Ἡ μεγαλειτέρα πρόοδος, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὠρολογίων, εἶναι ἡ χρησιμοποίησις τοῦ ἔκκρεμοῦς, τὸ ὁποῖον κανονίζει τὰς κινήσεις ἐνὸς ὠρολογίου.

Τί εἶναι ὁμῶς τὸ ἔκκρεμὸς;

Εἶναι μία ταινία ἀπὸ μέταλλον, ἡ ὁποία τελειώνει εἰς βαρὺ σῶμα εἰς σχῆμα δίσκου. Ἐν κρεμάσῃ τις αὐτὸ ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς μεταλλικῆς ταινίας καὶ τὸ μετακινήσῃ ἀπὸ τὴν κάθετον θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκειται, θὰ κάμῃ τοῦτο τότε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κινήσεις, τὰς ὁποίας ὀνομάζουσι ταλαντεύσεις ἢ διακυμάνσεις. Αἱ διακυμάνσεις αὗται εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρόνου, ἰσόχρονοι δηλαδή, καθὼς λέγονται ἐπιστημονικῶς εἰς ὅλας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας· καὶ ἂν εἶναι μικραί, ἂν ἡ κίνησις γίνεται μικροτέρα, καὶ ἡ περιφέρεια τοῦ κύκλου, ποῦ σχηματίζει, εἶναι ἐπίσης μικροτέρα, ἐν τούτοις, ὁ χρόνος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός.

Ἡ ἀνακάλυψις, ὅτι αἱ ταλαντεύσεις τῶν ἔκκρεμῶν εἶναι ἰσόχρονοι, ὀφείλεται εἰς τὸν ἀθάνατον Γαλιλαῖον.

Τὸ 1582 ὁ Γαλιλαῖος, ὅτε ἦτο ἀκόμη νέος, ἀνεκάλυψε διὰ πρώτην φοράν τὸ γεγονός τοῦτο, βλέπων τὰς ταλαντεύσεις μιᾶς κρεμαμένης λυχνίας ἀπὸ τὸν θόλον τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Πίζας.

Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψιν αὐτήν, ὁ Γαλιλαῖος ἐσκέφθη νὰ κατασκευάσῃ ὠρολόγιον, τὸ ὁποῖον νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἰσοχρονισμοῦ τοῦ ἔκκρεμοῦς· ὁ ἴδιος ὁμῶς δὲν ἐξετέλεσε τὸ σχέδιον τοῦτο, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀνέπτυξε θεωρητικῶς. Πρῶτος ἐφήρμοσε τὰ σχέδια τοῦ Γαλιλαίου ὁ Ὁλλανδὸς σοφὸς Christian Huygens, ὁ ὁποῖος ἔμενε τότε εἰς Γαλλίαν.

Ὁ Huygens αὐτός, ἔνα ἀπὸ τὰ μεγαλιτέρα πνεύματα τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, δὲν περιορίσθη μόνον νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν πρακτικὴν τὴν ἰδέαν τοῦ Γαλιλαίου, ἀλλὰ ἔκαμε καὶ δευτέραν ἀνακάλυψιν, ἡ ὁποία ἦτο σπουδαία, ὅσον καὶ ἡ προηγουμένη.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη εἶναι τὸ ἐλικοειδὲς ἐλατήριο τῶν ὠρολογίων, τὸ ὁποῖον ἐξακολουθεῖ καὶ μέχρι τῆς σήμερον νὰ χρησιμοποιηταί εἰς αὐτά.

Τὸ ἐλατήριο αὐτὸ μετὰ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἐξασκῇ ὅταν τεντώνεται, κατ'ὀρθωσιν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ βάρος, τὸ ὁποῖον ἕως τότε ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς κινητήριος δύναμις τῶν ὠρολογίων.

Τὸ 1657 ὁ Huygens ἔστειλεν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν τὴν περιγραφὴν ὠρολογίου, τὸ ὁποῖον θὰ κατ'ὀρθωσιν νὰ μετρεῖ μετὰ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν καὶ τὰς πειρὰ μικρὰς διαιρέσεις τοῦ χρόνου. Τὸ ὠρολόγιον αὐτὸ περιλάμβανε τὰς δύο σπουδαίας ἐφευρέσεις, δηλαδή τὸ σπειροειδὲς ἐλατήριο ὡς κινητήριον δύναμιν καὶ τὸ ἔκκρεμὸς, διὰ νὰ κάμῃ ἰσόχρονον τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐλατηρίου.

Καὶ πραγματικῶς, μετὰ τὸ ἐλικοειδὲς ἐλατήριο καὶ τὸν κανονιστὴν, τὰ ὠρολόγια ἀπέκτησαν πᾶν ὅ,τι ἔπρεπεν.

Ἐφευρέσεις τῆς τσέπης.

Ἀφοῦ ἐφευρέθη τὸ σπειροειδὲς ἐλατήριο, δὲν ἦτο πλέον ἀνάγκη τὰ ὠρολόγια νὰ εἶναι μεγάλου ὄγκου. Ἐμποροῦσαν νὰ γίνουσι ὑπερβολικὰ μικρὰ κατὰ τὸν ὄγκον, τόσον μικρὰ, ὥστε νὰ χωροῦν καὶ εἰς τὴν τσέπην τοῦ γελσίου.

Αὐτὸ καὶ ἔγινεν. Ἐν τούτοις, δὲν εἶναι γνωστὸν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν οὔτε πότε τὰ ἐπενόησαν, οὔτε ποῖος τὰ ἐπενόησε.

Τὰ πρῶτα ὠρολόγια τῆς τσέπης, ἂν καὶ ἦσαν εὐκολομεταχειρίστα, ἐν τούτοις δὲν ἦσαν τόσον ἀκριβῆ, διότι τοὺς ἔλειπεν ἕν ἄλλο ἐργαλεῖον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐκανονίζετο ἡ δύναμις τοῦ κινητηρίου.

Τὰ χορδιζόμενα ὠρολόγια ἐφευρέθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ 1676.

ΒΡΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ

ἈΝΘΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΥ

Πῆρε χαρούμενη σὸ χέρι της
τὸ καλαμόπλεκτο πανέρι της
καὶ ἀνέβηκε γοργὰ τρεχάτη
στὴν ράχη τοῦ βουνοῦ τὴν πράσινη,
ποῦν' ἀνθολούλουδα γεμάτη.

Ὅλους τοὺς θάμνους τοὺς ἐγύρισε,
ἔκοψε καὶ ἄνθη καὶ τὰ μύρια,
ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, φύλλα ἀπ' τὴ φτέρη,
ἰσιόλιε καὶ τὰ μαλλάκια της,
ἐγέμισε καὶ τὸ πανέρι.

Τὸ σπῆτι της ἱμοσχοβόλησε
καὶ τ' ἀνθογόνα της ἰσιόλιε
καὶ εἶπε μετὰ μάτια δακρυομένα:

— Σ' εὐχαριστῶ, Θεέ, ποῦ ἔπλασες
τ' ἄνθη τ' ἀγροῦ τὰ πλουμισμένα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ἩΛΗΘΙΑΙ ΕἰΝ ΠΥΘΟΙΣ

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Εἰς τὸν παλαιὸν καιρὸν οἱ βάτραχοι ἐξοῦσαν εἰς τὰς λίμνας μετὰ ἕλην τῶν τῆν ἐλευθερίαν. Ἐκαμαν ὅ,τι ἤθελαν καί, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν νόμους καὶ τάξιν, δι' αὐτὸ ἐβασίλευσε μεταξύ τῶν μία μεγάλη ἀναρχία.

Ἐκαμαν, λοιπόν, ἕνα θορυβῶδες συμβούλιον. Ἐμαζεύθησαν ὅλοι οἱ βάτραχοι τῆς λίμνης καί, ἀφοῦ ὠμίλησαν οἱ σπουδαιότεροι μετὰ τὴν παταγῶδη γλώσσάν των, ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσουν βασιλέα ἀπὸ τὸν Δία.

Ὁ Ζεὺς ἤκουσε τὴν δυνατὴν ἐκείνην φωνὴν τῶν βατράχων, ἡ ὁποία ἔφερε τὴν παράκλησίν των, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἱκανοποιήσῃ.

Ἐρριψε, λοιπόν, εἰς τὰ νερὰ τῆς λίμνης ἕνα κορμὸν δένδρου, ὁ ὅποιος, μόλις ἔπεσεν εἰς τὸ νερὸ, ἔκαμε τόσον μεγάλον παφλασμόν, τόσον δυνατὰ ἐσκόρπισε τὸ νερὸ, ὥστε ὅλοι οἱ βάτραχοι ἐφοβήθησαν καὶ τόσον ἐταράχθησαν, ὥστε ἐπῆγαν νὰ κρυφθοῦν εἰς τὰ βαθύτατα μέρη τῆς λίμνης.

Ὅταν ἐπέρασαν ἀρκετὸς καιρὸς, οἱ βάτραχοι ἀνέβησαν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν νερῶν, διὰ νὰ ἴδωσιν τὸν νέον τῶν βασιλέα, ἀλλὰ πάντοτε εἰς ἀπόστασιν δέκα πήδημάτων μακρὰν. Κάποιος ὁμῶς βάτραχος, πειρὸς τολμηρὸς ἀπὸ ὅλους, ὅταν εἶδεν, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν δὲν κινεῖται διόλου πλέον, ἐπλησίασε, τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι, καὶ τότε εἰς μίαν στιγμὴν ὅλοι οἱ βάτραχοι εὐρέθησαν ἐπάνω εἰς τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου καὶ τὸν κακομεταχειρίζοντο μάλιστε.

Οἱ βάτραχοι ἔκαμαν τότε νέον συμβούλιον καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Δία νέον βασιλέα. Ὁ Ζεὺς ἤκουσε τὴν παράκλησίν των καὶ τοὺς ἔστειλεν ἕνα πελαργόν. Τὸ πουλί ὁμῶς αὐτὸ ἤρχισε κατὰ σειρὰν νὰ τρώγῃ τοὺς βατράχους ἕως ὅτου ἐχόρτασε.

Νέαι πάλιν παρακλήσεις εἰς τὸν Δία ἀπὸ βατράχους ἤθελον νὰ ἀλλάξουν τὸν βασιλέα των, ἀλλὰ ὁ Ζεὺς δὲν τοὺς ἤκουσε πλέον, διότι ἤθελε μ' αὐτὸ νὰ διδάξῃ, ὅτι πρέπει καθεὶς νὰ εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν φυσικὴν κατάστασιν, ἔπει εὐρίσκειται, διότι, ζητῶν τὸ καλλίτερον, χάνει πολλάκις τὸ καλόν, ποῦ ἔχει. X.

ΔΙΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ἀποστολαὶ εἰς τὸ 'Ασ' Όλα.

Κατάλογος Ε'.

Γιῶργος καὶ Λένης Χρ. Ἀγγελίδου . . .	Γρ. 80.—
Βασίλειος Δ. Παπαβασιλείου . . .	5.—
Μικρὰ Νικολέττα	5.—
Μεγάλη Ἀφθονίδης	3.—
Γρηγόρ. Δ. Βουλασιδίου	1.—

Γρ. 41.—

Ἐκ τῶν προηγουμένων καταλόγων . . . 188.—

Εἰσαγοχθέντα ἐν ὅλῳ . . . Γρ. 227.—

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΚΥΤΤΑΞΕ

Ακουμβισμένοι και αι δύο στο παράθυρο του σχολείου, κυττάζαμε έξω. Ούτε μιὰ λέξι δὲν εἶχαμε πῆ ἢ μιὰ στην ἄλλη τόσο μᾶς κατείχεν ὁ θαυμασμός ἀπὸ τὴν παρατήρησι τῆς φύσεως. Αἴφνης, πρώτη ἐκείνη δίσκοψε τὴν σιωπήν.

— Κύτταξε, μοῦ εἶπε, τῆς βαρκοῦλες πῶς σχίζου τὰ νερά!

— Ναί, τῆς εἶπα, βλέπω τὴν βαρκοῦλα πῶς περνᾷ γοργῇ μέσα στὰ κύματα· τώρα ἡ θάλασσα εἶναι ἤσυχη, ὁ ζέφυρος ἐλαφρὰ κολπώνει τὸ πανί, ὁ οὐρανὸς εἶν' αἴθριος· ἀλλὰ σὲ λίγο ἴσως ἡ θάλασσα ἀγριέψῃ, ὁ ἀνεμὸς φυσήσῃ δυνατώτερος καὶ ἡ βαρκοῦλα χαθῆ. Πρόσεξε, εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς ζωῆς μας. Κύτταξε τώρα, τῆς εἶπα, δεξιὰ στὰ βουνὰ τῆς Ἀσίας διὲς τί ὠραῖο ποῦ εἶναι τὸ καταπράσινο χορτάρι, διὲς τ' ἀγαπημένο βουνό. Κι' ἀκόμα: ... κύτταξε στὸ ἄλλο βουνό, ἀντίκρου, ποῦ εἶναι πυκνὰ φυτευμένα τὰ κυπαρίσσια, τὸ ὑψηλὸ τζαμί, ποῦ κατάλευκο ὑψώνεται μέσα στὸ ὑποκόκκινο πλαῖσιον τοῦ ὀρίζοντος, τὸ μικρούτσικο σπιτάκι, ἀρκετὸ ὁμῶς γιὰ νὰ χωρέσῃ τὴν εὐτυχία· τὸ χορτάρι φυτρωμένο καὶ ἀνάμεσα στὰ κυπαρίσσια, βλέπεις; κἀτι λευκάζει· εἶναι οἱ τάφοι· ἐκεῖ θὰ καταλήξωμεν. Μὴ σκυθρωπάσεις· θὰ ἔλθῃ στιγμή, ποῦ τὰ μάτια θὰ κλείσουν καὶ τὰ χέρια θὰ γίνουν ψυχρά, μαρμαρένια. Γέλα, λοιπόν, πέρασε ὅλην σου τὴν ζωὴν μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἀλλὰ πρὸ παντός κάμε τὸ καλόν· κάθε ἡμέρα ποῦ περνᾷ χωρὶς νὰ κάμῃς τὸ καλόν, εἶτε διὰ λόγων, εἶτε δι' ἔργων, θεωρεῖ τὴν ὥς χαμένην. Ἐλα, λοιπόν, πρὶν φθάσ' ἐκείνη ἡ ὥρα, γέλασε, χάρον, κάμε τὸ καλόν. Πρὶν κλείσουν τὰ μάτια σου, κύτταξε, κύτταξε τὰ κυπαρίσσια, τὸ χορτάρι. Θαύμασε τὸν Θεὸν ἐν τῇ φύσει, γνώρισέ Τον καλά· κύτταξε, λοιπόν, γύρω σου!

Καὶ ἄφωνες καὶ ἡ δυνό, θαυμάσαμε τὸν Θεόν, ἐνῶ ὁ ἥλιος ἔδυεν ἀργὰ-ἀργὰ, σὰν πύρινη σφαῖρα, καὶ σκόρπιζε ὀλόγυρά του μιὰ τριανταφυλλιά ἀνταύγεια, καταβαίνων μὲς ἀπὸ τὸ βουνό μὲ τὰ κυπαρίσσια..., μὲ τὸ μικρὸ σπιτάκι..., μὲ τὸ λευκὸ τζαμί...

ΣΙΖΑΝΙΟΝ ἸΩΑΚΕΙΜΕΙΟΥ

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ

— Παιδιά, νὰ ὁ τρελλός, ὁ τρελλός! πᾶμε νὰ τὸν πειράξωμε, ἐφώνησεν ὁ Γιώτης, ἕνα παιδί ὡς δέκα ἐτῶν.

Μαζεύσας δὲ γύρω τοὺς φίλους του, ἐσκέπτετο μ' αὐτοὺς τί παιχνίδι νὰ τοῦ παίξουν. Τέλος, ὑπερίσχυεν ἡ γνώμη τοῦ Γιώτη, νὰ μπουλώξουν δηλαδὴ πίσω ἀπὸ τὸ παλτὸ τοῦ τρελλοῦ μὲ μιὰ καρφίτσα ἕνα χαρτί καὶ κατόπιν νὰ τὸ κορέσουν.

Ὁ Γιώτης καὶ οἱ φίλοι του εἶχον καταστή ἀπὸ τινος ἢ μάστιγ τοῦ χωριοῦ των· οὔτε γρηά, οὔτε γέρος, οὔτε πτωχός, οὔτε σκύλος, οὔτε γάτα μπορούσε νὰ περάσῃ, χωρὶς νὰ καταλάβῃ τί ἐστὶ Γιώτης καὶ συντροφία.

Μόλις, λοιπόν, ἦσαν χαρτί, καρφίτσα καὶ σπύρτα, πῆγεν ὁ Γιώτης πίσω ἀπὸ τὸν τρελλὸ καὶ ἠτοιμάζετο νὰ τὸ μπουλώξῃ εἰς τὸ ροῦχό του, ὅποταν ἐξαφνα βλέπῃ τὴν ράβδον τοῦ τρελλοῦ νὰ καταπίπτῃ ἐπ' αὐτοῦ πολὺ ἀξιοσεβάστως καὶ μιαν χεῖρα νὰ τὸν πιάνῃ ἀπὸ τὸν λαιμόν. Ἀφοῦ δὲ ἔφαγε ἀρκετοὺς ραβδισμοὺς καὶ ραπίσματα, κατόρθωσε νὰ φύγῃ κατεντροπιασμένος, σκεπτόμενος, ὅτι, ὅσῳ κἀνείς καὶ ἂν εἶναι κατεργάρης, θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ τιμωρηθῇ δι' ὅλας τὰς πονηρίας, ποῦ ἔκαμε. Γιατὶ πρέπει νὰ ξεύρετε, ὅτι ἤτο ἡ πρώτη φορὰ, ποῦ τὴν ἔπαθε ἔτσι ὁ Γιώτης.

— Ἄμ' δὲν θὰ πάγω νὰ πειράξω ἄλλη φορὰ κἀνενα, ἐπιθύρισε καὶ ἔφυγε.

Πράγματι δὲ τὸ ζῦλον τοῦ τρελλοῦ ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικόν γιὰ τὸν Γιώτη, γιατί ἔπαυσεν ἔκτοτε τὰς κακοήθειας αὐτοῦ ἀστείότητας καὶ ἀπ' ἀληθινὸ ζιζάνιον ἔγεινε πολὺ φρόνιμος.

ΚΥΜΑ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

ΒΟΥΝΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Βουνό.

Μὲ τὸ τραγοῦδι τῶν πουλιῶν, τὸ φύσημα τοῦ ἀγέρα, μὲ τὰ λουλούδια τὰ λευκὰ στοὺς κάμπους πέρα-πέρα

Μὲ τὸ χορτάρι ὀλόδροσο, ποῦ γύρω-γύρω θάλλει, τὸ βοουναλάκι χαροπὸ καὶ μ' ὠμορφιά προβάλλει.

Θάλασσα.

Μὲ τὴν γοργάδα τῶν νερῶν, ποῦ ἡμερα κυλοῦνε καὶ τὴν βαρκοῦλα τὴν μικρὴ μ' ἀγάπη, ποῦ φιλοῦνε,

Μὲ τῶν ψαράδων τὰ γλυκὰ τραγοῦδια, ποῦ σκορπεῦνε καὶ τῆς φωνῆς τῆς δυνατῆς, ποῦ πέρα ἀντηχοῦνε,

Μὲ μιὰ εὐμορφιά ἀφάνταστη ἢ θάλασσα προβάλλει κ' ἕνα νανούρισμα γλυκὸ μὲ τὰ νερά τῆς ψάλλει.

ΕΙΡΗΝΗ ἸΩΑΝΝΙΔΟΥ

291.— Δίνιγμα.

Τοῦ ἀλφαβῆτου γράμματα δύο ἂν ἐνώσῃς, ἕνα ὠραῖον γλύκισμα εὐθὺς θὰ φανερώσῃς.

(Ἄπ. Βασίλειος Δ. Παπαδραμίδης).

292.— Γεῖφος.

Ἡ αἰξ 1 Βα φ 1 1

(Ἄπ. Ἄνδρ. Χρ. Ζαχόπουλος)

293.— Κρυπτογραφικόν.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	πρωτεύουσα
5, 8, 9, 5, 9, 2, 8	ἐλάττωμα
8, 2, 3, 10, 4, 2, 8	κάτοικος κρᾶτους
1, 2, 3, 4, 5, 8	θεός
9, 5, 6, 10, 8	στόλισμα
6, 2, 3, 8	μέλος τοῦ σώματος
2, 3, 8	"
3, 8	ζῦλον

(Ἄπ. Β. Ν. Δηλιγιάννης).

294.— Γραμματόγριφος.

Ἐν συλλαβῶν συνίσταται τεσσάρων τ' ὄνομά μου, εἶμαι τοῦ νοῦ ἐλάττωμα καὶ βλάβας ἐπιφέρω· ἀφρός θὰ γίνω, ἀκροσπῆν ἂν τόχα ὑποφέρω· τελείαν τῶν στοιχείων μου τριῶν τῶν τελευταίων ἂν ὁμῶς, φίλε, ἀθικτὸν τὸ ὅλον μου ἀφήσῃς, ἀποβολὴν τῆς συλλοθῆς τῆς πρώτης ἂν ζητήσῃς, τότε κύριον ὄνομα θὰ γίνω γυναικίον, Ἄλλὰ, εἰπέ μου, ποῖον;

(Ἄπ. Κωνστ. Α. Τζώνης).

295.— Ἀκροστοιχίς.

.....	ἀρχαῖος μουσικὸς
.....	δρος
.....	πηγὸν
.....	Ρωμαῖος βασιλεὺς
.....	δρος τῆς Ἑλλάδος
.....	ζῦλον

(Ἄπ. Ποῖος εἶμαι;)

296.— Διξίγριφος.

Γράμμα ἐστὶ τὸ πρῶτόν μου, γράμμα τὸ δευτερόν μου, γράμμα πόλιν τὸ τρίτον, ἄνθος τὸ σύνολόν μου.

(Ἄπ. Βυσσινιά παπαροῦνα).

297.— Ἀναγρηματισμός.

— Ποῖον ζῦλον, ἂν ἀνογρηματίσωμεν δύο μόνον γράμματα, μεταβάλλεται εἰς ἀπόστολον;

(Ἄπ. Γιώργος Χρ. Ἀγγελίδης).

298.— Σύμπελημα.

Μίαν πόλιν τῆς Ἑσθῶνης μὲ γράμμα ἂν ἐνέσωμεν, τὸν προσφιλέ μου φίλον εὐθὺς θὰ φανερώσωμεν.

(Ἄπ. Χιωτοκούλα).

299.— Ρόμβος.

+	φωνῆεν
+	θεά
+	νήσος τῆς Ἑλλάδος
+	ὄνομα κύριον
+	πόλις
+	ἀρθρον
+	σύμφωνον

Οἱ σταυροὶ ἀποτελοῦν ὄνομα ἀθλητοῦ.

(Ἄπ. Ἄννα Περιστερά).

300.— Ἐρωτήσις.

— Ποία πόλις εἶναι καὶ πτηνόν;

(Ἄπ. Μαρία Κ. Καραγιάννου).

ΔΟΜΝΑ ΣΚΑΜΒΙΤΣΑΚΗ

έκ των έφειτεινών τελειοφοίτων του Ίωακίμειου, βραβευθείσα εις τον Θ' διαγωνισμόν των Πνευματικών ασκήσεων.

•••••

«Είναι αλήθεια, ότι τώρα τελευταίως προημελήσαμεν με πολλήν μας λύπην τὴν χροίην μας πρὸς τὸ προσφιλέστατόν μας φίλλον, τὸ Παιδικόν, ἀλλὰ μᾶς ἀπησχόλησαν αἱ ἐξετάσεις, διότι ἔπρεπε νὰ πάρωμεν τὸ Ἄριστα, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν σας τὸ ἐπιτύχομεν. Τώρα μετὰ τὰς παύσεις θὰ ἀφοσιωθώμεν εἰς τὸ Παιδικόν μας. Ἀλλὰ τέτοιον σέντροφον μίαν φοράν τὴν ἑβδομάδα νὰ τὸν βλέπωμεν; Ἀχ! ἅς ἦτο τὸ Παιδικόν μας καθημερινόν! θὰ γίνην, ἅς ἄ γα, ποτέ; Τοῦλάχιστον δύο φορές τὴν ἑβδομάδα ἅς εἶναι. Διατί μόνον εἰ μεγάλοι νὰ ἔχουν τὸ εὐτύχημα αὐτό; ἔμεινοι ἔχουν καὶ ἄλλα φύλλα νὰ διαβάσουν. Κόμειτέ μας αὐτὴν τὴν χάριν καὶ θὰ οἷς ἐγγραμμώμεν. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σπουδαστῶν διὰ τὰ πτωχὰ στέλλομεν ἀπὸ ἐν γλυκὸν φιλάκι εἰς ὅλους τοὺς σπυροφόρους, ἀλλὰ νὰ τὸ μεταδώσετε. Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν οἷς στέλλομεν 30 γρ. καὶ οἷς παρακαλοῦμεν νὰ τὰ διαθέσετε καὶ τὰ ὀνομάσετε διὰ τὰ βιβλία τῶν πτωχῶν παιδιῶν, καὶ ἂν γράψετε κατὰ, ὅλα τὰ παιδιά θὰ βοηθήσουν με περισσοτέρην προθυμίαν, ἀφοῦ πρόκειται διὰ τὴν παιδευσίν των πτωχῶν. Ἐμπρός, καλοὶ φίλοι, τώρα μετὰ τὰς παύσεις μὴ ἐξοδεύσετε τὰ χρήματά σας εἰς μάταια καὶ ἀνωφελεῖ, ἀλλὰ σκεφθῆτε καὶ τὰ γράμματα τῶν πτωχῶν». Αὐτὸ τὸ γράμμα φαντάζεσθε ποῖος μᾶς τὸ στέλλει; Ποῖος ἄλλος ἀπὸ τὰ καλὰ ἀδελφάκια, τὸν Γεώργιον καὶ Λέανν Χρ. Ἀγγελίδες; Ἀγαπητοί μου, διαβιβάζω τὸ γλυκὸ σας φιλάκι εἰς ὅλους τοὺς «σπυροφόρους», ποὺ ἐβοηθήσαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σπουδαστῶν τοῦ Παιδικοῦ ὑπὲρ των πτωχῶν καὶ οἷς συγχαίρω διὰ τὴν νῦν πρωτοβουλίαν, τὴν ὁποίαν πάλιν ἀνελάβετε. Ὅλοι οἱ συνεργάται μας εἴμεθα σύμφωνοι. Μάλιστα, τὰ χρήματα, ποὺ θὰ μαζευθοῦν τώρα, θὰ διατεθοῦν τὸν Σεπτέμβριον διὰ τὰ βιβλία τῶν πτωχῶν. Ἐμπρός, λοιπόν, εἰς ἔργον, καλοὶ μας φίλοι! βροντοφωνήσετε εἰς τὸν

κόσμον, ὅτι ἔχετε καρδιά φιλάνθρωπον καὶ φιλοπρόδοτον.
Ἄφθονα εἶναι τὰ γράμματα, ποὺ λαμβάνω, μετὰ ὅποια οἱ καλοὶ μας φίλοι ἐκδηλώνουν τὴν χαρὰν καὶ τὴν γοητείαν των διὰ τὸ νῦν μας μυθιστόρημα «Ἡ κλισματάρη». Τὸ περίεργον δὲ εἶναι, ὅτι τὸ μυθιστόρημα αὐτό, ποὺ εἶναι ἀφιερωμένο γιὰ τὰ κορίτσια, ἔχει κατενοουσιάζει ἀπὸ τὴν πρώτην του ἀρχὴν καὶ τὰ ἄγρια, τὰ ὅποια τὸ παρακολουθοῦν μετὰ ζωηρότητα. Ἐγὼ τακτικῶς διαβιβάζω εἰς τὴν συνεργατίδα μας Κλισμὰ καὶ ὅσα καλὰ μᾶς γράφουν οἱ φίλοι μας διὰ τὸ μυθιστόρημα, τὸ ὁποῖον χάριν αὐτῶν ἀπεξεργάζεται.
Ἡ Μυρωδάτη γαζία, νῆς ὁποῖος ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμον, εἰς ἓνα χαριτωμένο γραμματάκι τῆς μου ἐκδηλώνει τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην, ποὺ ἔχει διὰ τὸ «Παιδικόν», καὶ κινεῖται τὴν ἀπάντησιν διὰ τὸ ζήτημα τῶν βιβλίων, ποὺ ἀνεκίνησαν ὁ συνεργάτης μας Φοῖβος. Πιστεύω, φίλη μου, ὅτι κατὰ τὰς διακοπὰς θὰ σὲ βλέπω συχνὰ εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν.
Ἐπὶ τῆς δυνάμει νὰ οἷς γράψω δύο γράμματα, χωρὶς νὰ φοβούμαι μήπως συλληφθῶ ἀπὸ τὸν καθηγητὴν μας· μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἀρχίζει τὸ γράμματῆς ἡ Πληγωμένη καρδιά, ἡ ὁποία ζητεῖ συγγνώμην, διότι ἐνεκα τῆς σοβαρᾶς ἀσθενείας τοῦ πατρὸς τῆς ἤρτησε νὰ μὴ γράψω. Προσέφερα, ἀγαπητὴ τους χαιρετισμοὺς σου εἰς τοὺς συνεργάτας μας καὶ εἰς τὸν Φοῖβον, μαζί μ' αὐτοὺς καὶ τὸν καταλογὸν τῶν 10 βιβλίων.
Ἐλαβα τὸ γράμμα σου καὶ ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμόν σου, Ἰνπὸτα τοῦ Βορρά· ἀπὸ τὸ ὑστερόγραφόν σου φαίνεται, ὅτι ἐβίασθης εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃς παράπανον. Ἐπῆρα καὶ τὰς λύσεις σου καὶ τὰς πνευματικὰς σου ασκήσεις, ἀλλ' ὅλας εἰς ἓνα φύλλον! Τί θέλεις; νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ γραφεῖόν μας ἀντιγραφεῖς, νὰ ἀντιγραφώμεν τὰ γράμματά σας, τὰς λύσεις καὶ τὰς πνευματικὰς ασκήσεις σας; Δὲν εἶναι τάχα καλλίτερον καὶ προτιμότερον νὰ τὸ κάμουν οἱ ἀγαθῶσκαί μας τοῦτο μόνον; Δὲν πειράζει, λαφροσπεφανωμένη νίκη, ἂν δὲν ἐπρόλαβες εἰς τὸν διαγωνισμόν ἔμεινον θὰ τῆσθαι καὶ ἄλλοι· περιμένα, καὶ τότε εἰς αὐτοὺς εἶμαι βεβαία, ὅτι θὰ διακριθῆς. Διαβιβάζω τοὺς χαιρετισμοὺς σου εἰς τὴν Στεφανωμένην πρωτομαγιά, τὸν Καλόγνωμον, τὸ Μητρικὸν δάκρυ, τὸ Κῆμα τοῦ Βοσπόρου, τὸ Πουλάκι τῆς Χαλκηδόνας καὶ τὴν Ἀστέρην νίκη.
Τὸ Ἀστέρηκι τοῦ οὐρανοῦ, ποὺ ὁποῖον ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμον, στέλλει χαιρετισμοὺς εἰς τὴν Φαιδρὰν Μακροχωρεῖδα, τὴν Βιργινίαν Χαμπύου καὶ τὴν Χρηστίναν Παπαδοπούλου.
Αἱ πνευματικὴς ασκήσεις καὶ τὰ διηγήματα τοῦ Παιδικοῦ γοητεύουν τὴν Ἄνναν Περιοστῆ, ἡ ὁποία τώρα μετὰ τὰς διακοπὰς «ζητεῖ τὴν ἀσπίαν» νὰ συμπεριληφθῆ εἰς τὴν συνεργασίαν μας. Χαρὰ μου εἶναι, φίλη, νὰ ἀξάνη ὁ κύκλος τῶν μικρῶν μας συνεργατῶν.
Ἀπαντῶ εἰς τὴν Δροσερὰν ἀγγίτην, διὰ τὴν εὐχαριστήσω διὰ τὰ συμπαιθῆ πρὸς τὸ Παιδικόν αἰσθηματά της. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐρώτησιν, ποὺ μὴ κομῶ, δὲν εἶμαι ἐπι τῶν πτωχῶν νὰ τῆς δώσω ὀρισμένην ἀπάντησιν.
Δύο ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς σου ἐλήφθησαν, Ὁλγα Ἀντωνίου, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἀπαντῶ. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὴν καταγγελίαν σου, αὐτὴ ὑπόκειται εἰς τὴν περιπέτειον, διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰκις ἐγράψαμεν. Τὰ Ἑλληνικὰ ἀναγνωστικά, φίλη, ἀπεδείχθη, ὅτι ἀποτελοῦνται κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ μεταφράσεις Γαλλικῶν ἀναγνωστικῶν, χωρὶς νὰ τὸ λέγουν. Περιμένα τοῦ λοιποῦ σχετικῶς νὰ μᾶς γράψης.
Ἐχεῖς δικαίον, Ἀντωνίε Μεργαρίτη· αὐτὸ, βέβαια, ἦτο παράλειψις· ἐν ταυτοῖς δὲν νομίζω καλὸν νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς ζήτημα, τὸ ὁποῖον κατέστη πλέον πολιορκητόν. Ἀπομένω γράμματά σου.
Ὁ Ὑψιπέτης ἀπὸς μὴ στέλλει ἐκτενὴ ἐπιστολήν, διὰ τὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθηματά της ἀγάπης, ποὺ τρέφει διὰ τὸ Παιδικόν, τὸ ὁποῖον πλέον τὸν παρηγορεῖ ἀπὸ τὴν θλίψιν του, διότι δὲν ἔχει ἀδελφία. Ἐμικροῖται τὴν ἰδέαν τῆς λαφροσπεφανωμένης νίκης, ὅπως δηλαδὴ συσταθῆ σύλλογος μεταξὺ τῶν παιδιῶν πρὸς ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν

τῶν ἀπορῶν μαθητῶν. Διδοβιβάζει χαιρετισμοὺς εἰς τὸν Καλόγνωμον, τὸ Ζιζάνιον τῆς Χρυσουπόλεως, τὸ Κῆμα τοῦ Βοσπόρου, τὸν Γεώργιον διελφίνα, τὸν Ὠνούποδα Ἀχιλλία, τὸν Ἐθαίσθητον βράχον, τὴν λαφροσπεφανωμένην νίκη καὶ τὴν Στεφανωμένην πρωτομαγιάν τὴν τελευταίαν συμβουλίαν νὰ ἀλλάξῃ τὸ ψευδώνυμόν της, διότι ἡ πρωτομαγιά παρήλαθεν. Ἀλλὰ μήπως, φίλε, πρωτομαγιά εἶναι μόνον ἡ πρώτη τοῦ Μαΐου;
Ἡ Βαρκοῦλα τοῦ Ἐξείνου ἀπαντᾷ εἰς τὴν Τσουνκίδα τῆς Χαλκηδόνας, ὅτι εἴτε μετὰ κῆρας εἴτε μετὰ ἀτμόν κινεῖται, ἀλλὰ μετὰ τὴν δύνομιν τοῦ ἀέρος καὶ ἐπιλέγει: «Ποῖος ἔδωκεν εἰς τὴν Τσουνκίδα τὸ δικαίωμα νὰ σχολιασθῇ τὰ ψευδῶντα τῶν ἄλλων»;
Ὁ Ἀεροπαγίτης ἐκφράζει τὴν συμπαιθίαν του γιὰ τὰ κακόμοιρα τὰ παιδιά, τὰ ἀπορφανισθέντα τῶρα μετὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊάν τῆς Σταμπούλ. Ἐδουχῶς, καλὴ μου φίλε, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα της καὶ ἐπροστάτευσεν τοὺς παθόντας.
Τὰ περισσότερα γράμματα, ποὺ λαμβάνω τώρα, μὴ ἔρχονται μερωμένα μετὰ τῆς Προποντιδος ἢ τοῦ Βοσπόρου τὴν αὔραν. Αἰφνης, ὁ καλὸς μου φίλος Ναύτης τοῦ Αἰγαίου μὴ γράφει ἀπὸ τὴν Πριγκήπον. Καὶ μὴ γράφει ἐκτενῶς. Μὴ ζητεῖ συγγνώμην, ὅτι καθυστέρησε νὰ μὴ γράψῃ καὶ μὴ ὑλόσεται, ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ εἶναι ὀρισμένως «τακτικότερος». Ἐμμετα διαπιστώνεται, ὅτι τὸ Παιδικόν «Ἀπ' Ὀλα» δσημέραι γίνεται τακτικότερον, καὶ οἰκίεται μετὰ λύπην, ὅτι, δεὰν πλέον μετὰ τὰ χρόνια τὸ Παιδικόν θὰ γίνῃ «τακτικότερον», τότε αὐτὸς δὲν θὰ γίνετο δεκτὸς εἰς τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν... διότι θὰ εἶναι μέγας. Τὸν ἐγοητεύουσα «Ἡ κλισματάρη» καὶ παρακαλεῖ τὴν δ. Κλισμὰ νὰ δημοσιεύῃ πάντοτε μίαν σελίδα. Προσφέρει χαιρετισμοὺς εἰς τὸ Ἄσθος τῆς Πριγκήπον, τὸ Κῆμα τοῦ Αἰγαίου καὶ τὸν Ἀργιῶτατον, προτείνει δὲ ὅπως ἰδρυθῆ στήλη ἀλληλογραφίας καὶ μεταξὺ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Παιδικοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ δικαιούνται νὰ δημοσιεύουν διαφόρους μεταξὺ των πληροφορίας καὶ χαιρετισμοὺς πρὸς 10-20 παραδες τὴν λέξιν.
Ὁ Ἐθαίσθητος βράχος εἶναι θυμωμένος... θυμωμένοι καὶ οἱ βράχοι καὶ τῶτα διὰ τὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶναι... ἐθαίσθητος. Φίλε, ἐκ τῶν αἰτῶν μόνων ἀριθμῶν, ἐκτός τοῦ 9, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐξορίζονται εἰς τὰ γραφεῖά μας. Ὁ Ἐθαίσθητος βράχος ἐπιλέγει: «Ποῦ ἀνησυχῶ διὰ τὸν Ὑψιπέτην ἀπὸς, εἰς τὸν ὁποῖον συνιστῶ νὰ μὴ πετῆ πολὺ ἔψηλά, φοβούμενος μήπως τὰ πτερὰ του εἶναι ἐκ κηροῦ καὶ τηχθῶν ἀπὸ τὴν πολλὴν θερμότητά του ἔλιον, καθὼς τοῦ Ἰάκρον. Καὶ τότε τί θὰ κάρωμεν χωρὶς αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἀναβιβάζει εἰς τὰ οὐράνια τὸ φιλιετόν «Ἀπ' Ὀλα»; Τί ἀπαντῆ εἰς αὐτὸ ὁ Ὑψιπέτης ἀπὸς;
Ὁ μικροῦλης Χαράλαμπος I. Ἰωσηφίδης, ἀπὸ τοὺς νέους φίλους μας, μᾶς γράφει τὰς ἐντοπιστικὰς καὶ τὴν χαρὰν του διὰ τὸ Παιδικόν, τὸ ὁποῖον λάτρευει κερτολεπτικῶς. Τὸν εὐχαριστῶ.
Καὶ εἰς τὸν Νικητοῦ τῆς Νικητοῦ δία ἀπαντῶ, ὅτι ἡ καταγγελία του ἔχει τὴν ἴδιαν ἀφορμὴν, ποὺ ἐσημείωσα καὶ ἀνωτέρω· συμπάπτουν αἱ μεταφράσεις τῶν ἀναγνωστικῶν.
Ἐνεκρίθησαν τὰ ἔργα: «Ὁ βότρυς τῆς σιταφίλης» Μ. Α. Σερμάδου, «Ἡ ἀρετὴ τῶν εἰδῶν» Ὁλγας Ἀντωνίου, «Τὰ παθήματα μαθητῶν» Δήμου Καζέκη, «Σεΐφης» Μιχ. Ν. Χάτσου, «Ἡ παπαροῦνα καὶ τὸ σιτάρι» Κύματος τοῦ Βοσπόρου, «Τὰ λουλούδια τῆς Ἰλιδος» Ἀννίας Ἀνδρεάδου, «Ἡ προσοχὴ τῆς δευτεροῦς μητρὸς» Ἀλεξάνδρου Ἐθελιδου, «Μητρικὴ ἀγάπη» Α. Ἐθνοσθιάδου, «Τὸ λογιόν» Ὑψιπέτης ἀπὸς, «Δύο ἀγγελοι» Θελαίος Ἀποστόλου, «Τὸ φαρμακερὸ ψάρι» Βαρκοῦλος τοῦ Ἐξείνου, «Καίει ἀπὸ τὸ φῶς» Ἰωάννης Κολυτῶ καὶ «Ἡ πετῶσα χελώνη» Ροδόχρον μηλιός.

